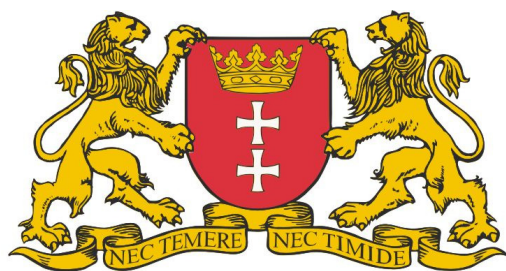

WSPÓŁPRACA MIASTA GDAŃSKA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W 2017 ROKU

GDAŃSK

Podstawa prawna:

Sprawozdanie z wykonania uchwały Nr XXX/847/16 Rady Miasta Gdańska z dnia 27 października 2016 roku w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2017” zmienionej uchwałą Nr XXXVIII/1038/17 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 kwietnia 2017 roku.

Spis treści

WPROWADZENIE.....	3
ROZDZIAŁ I. PRZESTRZEŃ GDAŃSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	5
ROZDZIAŁ II. WSPÓŁTWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH.....	7
II.1. Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego	8
II.2. Konsultacje	9
II.3. Inne płaszczyzny kreowania polityk, w tym Rady z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych	11
II.4. Partnerstwa.....	16
ROZDZIAŁ III. REALIZACJA ZADAŃ PUBLICZNYCH	20
III.1. Priorytety współpracy	21
III.2. Zlecanie zadań z udzieleniem dotacji, w tym w trybie pozakonkursowym art. 19a	21
III.3. Bliższe spojrzenie na wybrane obszary zadaniowe	30
III.4. Inne formy współpracy finansowej	35
III.5. Współpraca pozafinansowa	37
III.6. Ocena współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi	41
III.7. Wskaźniki monitoringu realizacji Programu w odniesieniu do szczegółowych celów współpracy.....	41
ROZDZIAŁ IV. WSPARCIE DZIAŁANIA ORGANIZACJI I AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ	44
IV.1. Wsparcie techniczne, szkoleniowe i informacyjny organizacji	44
IV.2. Udostępnianie lokali użytkowych	45
IV.3. Wolontariusze w Gdańsku.....	47
IV.4. Gdańskie Fundusze.....	49
ROZDZIAŁ V. KOMUNIKACJA I PROMOCJA.....	51
V.1. Podaruj 1% swojego podatku Gdańskim Organizacjom Pożytku Publicznego	52
V.2. Darowizny.....	53
V.3. gdansk.pl.....	53
V.4. Mailing oraz newsletter	54
V.5. Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego	55
V.6. Patronat honorowy Prezydenta Miasta Gdańska	56
ROZDZIAŁ VI. PODSUMOWANIE, WYZWANIA NA PRZYSZŁOŚĆ	57
VI.1. Wnioski	57
VI.2. Autoewaluacja Programu	61
VI.3. Wyzwania	64
SPIS TABEL I WYKRESÓW	65

WPROWADZENIE

Miasto Gdańsk współpracuje z organizacjami sektora pozarządowego w oparciu o Wieloletni Program Współpracy oraz programy roczne - przyjmowane na każdy rok przez Radę Miasta Gdańska, konsultowane z organizacjami i z Gdańską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy na rok 2017.

W 2017 roku obowiązywał Wieloletni Program Współpracy na lata 2016-2020. Program Wieloletni jest uchwałą kierunkową, która określa długofalową wizję współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Roczny program współpracy precyzuje szczegółowo cele i zakres współpracy oraz określa wysokość środków przeznaczanych na ich realizację na dany rok budżetowy.

W Programie na 2017 rok ustalono, że współpraca Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi odbywać się będzie głównie w formie:

1) finansowej:

- a) zlecania organizacjom realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, na zasadach określonych w ustawie oraz w trybach określonych w odrębnych przepisach prawa;
- b) udzielania dotacji na realizację projektów finansowanych z innych źródeł;
- c) udzielania pożyczek, gwarancji i zabezpieczeń;

2) pozafinansowej:

- a) wzajemnego informowania o planowanych kierunkach działalności;
- b) budowania partnerstw w celu realizacji wspólnych projektów i inicjatyw lokalnych;
- c) współdziałania w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł, w szczególności z funduszy Unii Europejskiej;
- d) udzielania pomocy w nawiązywaniu współpracy regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej;
- e) udostępniania sal, pomieszczeń i sprzętu technicznego w celu realizacji zadań statutowych organizacji;
- f) udostępniania na preferencyjnych zasadach lokali i budynków komunalnych;
- g) popularyzacji działalności organizacji w mediach i na stronach internetowych Miasta www.gdansk.pl, www.um.gdansk.pl;

- h) społecznych konsultacji projektów aktów normatywnych i dokumentów o charakterze programowym i strategicznym na zasadach określonych w Programie Wieloletnim;
- i) działalności Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, innych rad społecznych o charakterze doradczym - opiniotwórczym oraz wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, Zespołów Dialogu Obywatelskiego,,
- j) promocji i wspierania rozwoju podmiotów ekonomii społecznej;
- k) upowszechniania postanowień Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych;
- l) współpracy międzysektorowej w ramach realizacji celów szczegółowych programów operacyjnych Miasta Gdańska.
- m) Inicjatywy legislacyjnej
- n) Inicjatywy lokalnej

Sprawozdanie obejmuje opis współpracy wszystkich wydziałów Urzędu Miejskiego, jednostek podległych samorządowi lokalnemu, organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie Miasta Gdańska oraz innych organizacji działających na rzecz jego mieszkańców. Poniższa infografika, stanowi zapowiedź wniosków z realizacji Programu w 2017 roku:

**Wzrost środków
na realizację zadań
zlecanych **organizacjom
pozarządowym****

+12 mln zł/rok od 2014

2018 → **55 mln zł**

ROZDZIAŁ I. PRZESTRZEŃ GDAŃSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Organizacjami pozarządowymi są osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, nie działające w celu osiągnięcia zysku oraz niebędące jednostkami sektora finansów publicznych lub przedsiębiorstwami, instytutami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi.

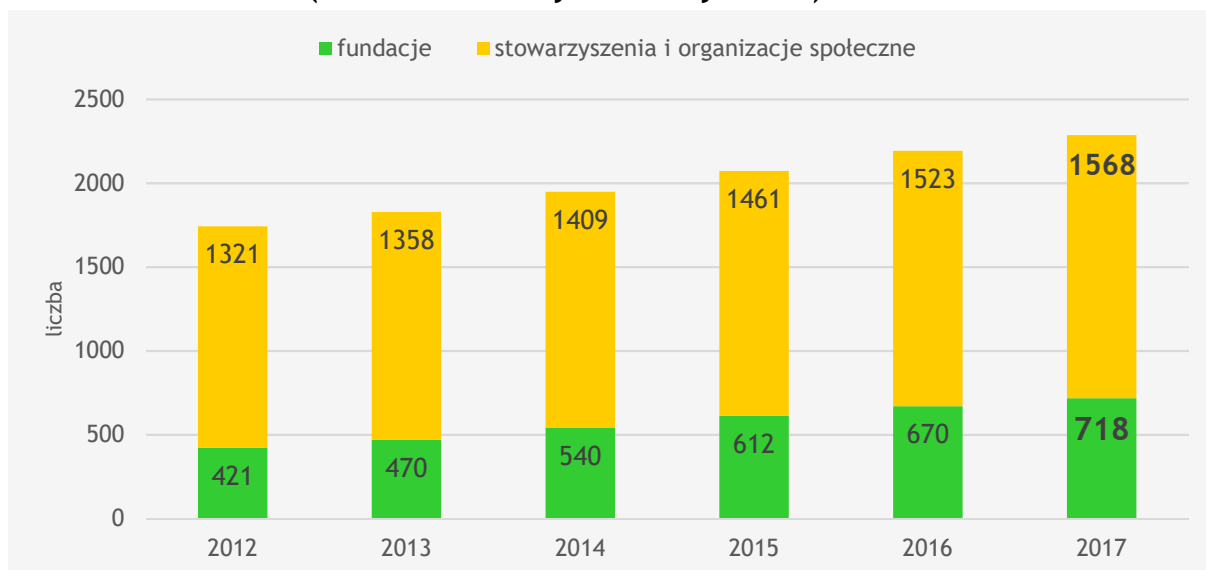
Działania organizacji pozarządowych reguluje ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa określa także sfery działalności pożytku publicznego, a katalog określa 36 zadań w tym zakresie. Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe.

Oprócz organizacji pozarządowych działalność pożytku publicznego może być prowadzona także przez m.in.: osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego; stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego; spółdzielnie socjalne.

Rejestry organizacji prowadzone są przez różne podmioty, co skutkuje odmiennym obrazem liczbowym. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) liczba organizacji na terenie Gdańska wzrastała na przestrzeni lat 2011 - 2017. W ostatnim dniu grudnia 2017 roku w Mieście były zarejestrowane 1568 stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz 718 fundacji. Ich liczba od 2011 roku wzrosła odpowiednio o 19,0% (+ 299 stowarzyszenia) i 43,3% (+290 fundacji). Stowarzyszenia są najpopularniejszą formą i stanowią 68,6% podmiotów wśród wyżej wymienionych. Dynamiczny wzrost liczby fundacji można tłumaczyć z jednej strony brakiem konieczności zebrania minimalnej liczby członków, jak ma to miejsce przy tworzeniu stowarzyszenia, z drugiej strony podejmowanie działań, w tym podejmowanie aktywności gospodarczej wydaje się ułatwione w tej sytuacji.

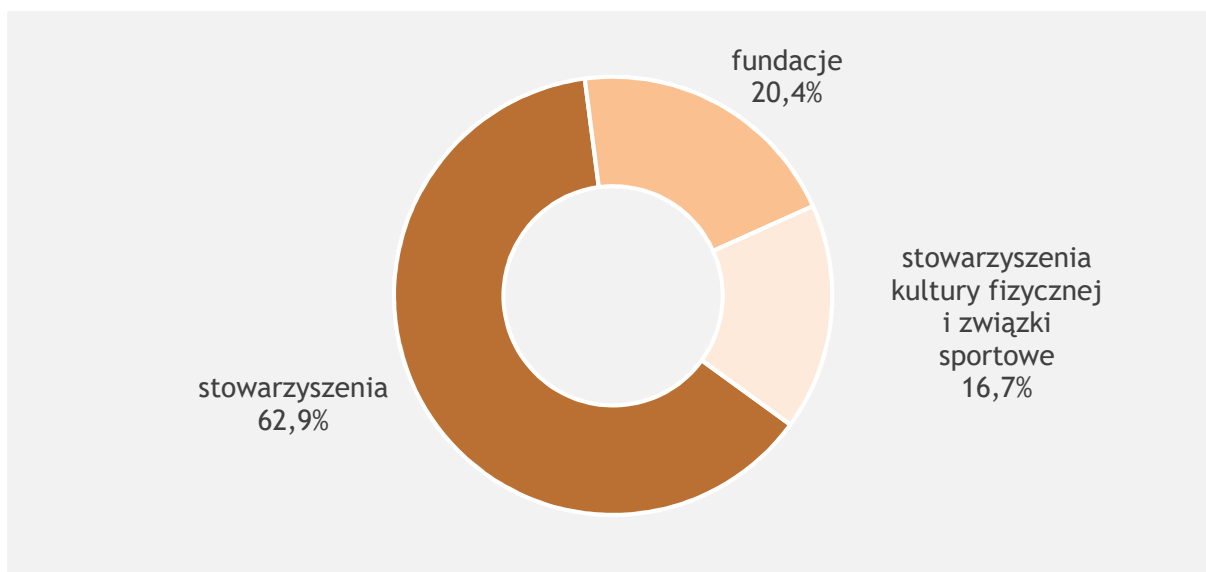
W 2016 roku weszły w życie zmiany w ustawie - Prawo o stowarzyszeniach. Nowelizacja ustawy miała m.in. na celu wprowadzenie ułatwień w powoływaniu stowarzyszeń dzięki zmniejszeniu (z 15 do 7) wymaganej liczby osób potrzebnych do ich zakładania. Stąd, obserwuje się stopniowy wzrost liczby stowarzyszeń, lecz nie tak intensywny jak fundacji.

Wykres nr 1. Liczba fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS).

Według ewidencji Urzędu Miejskiego w Gdańsku, w 2017 roku na terenie Miasta Gdańska na podstawie danych własnych zarejestrowanych było 1 787 stowarzyszeń oraz 457 fundacji, w tym gronie 375 organizacji to stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe, w których zawiera się 57 uczniowskich klubów sportowych oraz 31 związków sportowych.

Wykres nr 2. Udział procentowy zarejestrowanych podmiotów działających w sektorze pożytku publicznego w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku).

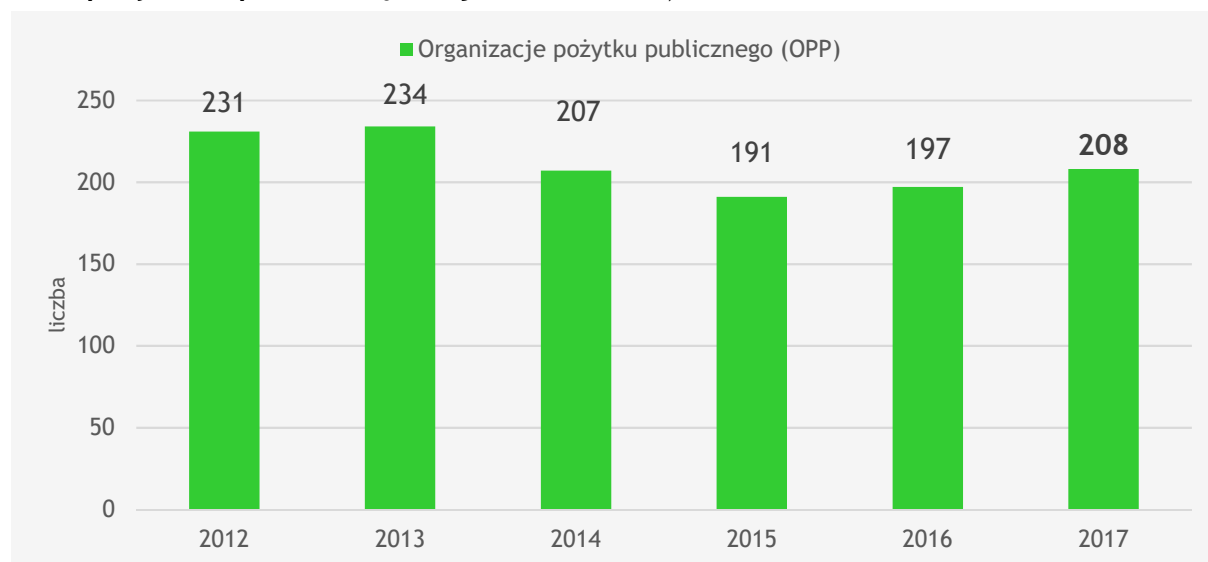
Od dwunastu lat prowadzona jest internetowa baza organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Gdańska. Umieszczenie w bazie następuje po wypełnieniu przez podmiot dobrowolnej ankiety zgłoszeniowej i zobowiązaniu do przekazywania bieżących aktualizacji,

jeśli nastąpiła zmiana. Najczęściej są to podmioty współpracujące z Miastem w formie finansowej lub/i pozafinansowej. Dostęp do bazy jest nieograniczony. Na koniec 2017 roku baza zawierała dane 705 organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Gdańska.

Organizacje działają w sferze pożytku publicznego, jeśli realizowane zadania wpisują się w cele statutowe i należą do obszarów wskazanych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Organizacją pożytku publicznego (OPP) jest organizacja, której złożony wniosek do Krajowego Rejestru Sądowego został zatwierdzony po spełnieniu czterech obowiązkowych warunków wymienionych w ustawie: działania na rzecz ogółu społeczności, lub określonej grupy podmiotów, pod warunkiem że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do reszty społeczeństwa nieprzerwanie od co najmniej dwóch lat, prowadzenia działalności gospodarczej wyłącznie jako dodatkowej w stosunku do działalności pożytku publicznego, przeznaczania nadwyżki przychodów nad kosztami jedynie na działalność w sferze pożytku publicznego oraz posiadanie kolegialnego organu kontroli lub nadzoru. Po uzyskaniu statusu organizacji pożytku publicznego OPP organizacja posiada prawo m.in. do otrzymywania 1% podatku od osób fizycznych czy nieodpłatnego informowania przez radio i telewizję publiczną o działalności organizacji. W 2017 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowanych było 208 OPP mających siedzibę na terenie Gdańska (źródło: Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego).

Wykres nr 3. Organizacje pożytku publicznego w Gdańsku w latach 2012 - 2017 (Źródło: dane pozyskane przez Urząd Miejski w Gdańsku).

ROZDZIAŁ II. WSPÓŁTWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH

Polityki publiczne na poziomie lokalnym obejmują szeroki zakres działań, mających wpływ na życie mieszkańców we wszystkich jego sferach, z których najważniejsze to: wsparcie

i integracja mieszkańców w różnym wieku i w różnej sytuacji życiowej, ochrona i promocja zdrowia, sport, edukacja, aktywność obywatelska, kultura i spędzanie czasu wolnego, ochrona środowiska. W zakresie działania Miasta leżą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, które nie są przypisane innym podmiotom zgodnie z obowiązującymi ustawami. Kreowanie kierunków działania musi mieć na celu podwyższanie jakości życia, zwiększenia dostępu do oczekiwanych i potrzebnych mieszkańcom usług. W procesie wypracowywania założeń rozwoju i różnorodnych przedsięwzięć ważnym głosem jest opinia „trzeciego sektora”, w którym kumuluje się szeroka wiedza w zakresie konsultowanych zagadnień.

II.1. Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Rok 2017 to czas, gdy Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego obradowała w ramach dwóch kadencji: VI kadencja zakończyła swoją działalność w związku z zakończeniem terminu, na jaki została powołana (IV.2015 - IV.2017). Rada obradowała na 4 posiedzeniach. Łącznie jeszcze w 2017r. Rada zaopiniowała 15 dokumentów.

W pierwszej połowie roku Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska Nr 764/17 z dnia 4 maja 2017 roku, powołano Radę VII kadencji (2017 - 2020), w składzie: przedstawiciele Rady Miasta Gdańska: Żaneta Geryk, Beata Wierzba; przedstawiciele Prezydenta: Izabela Chorzelska, Katarzyna Drozd - Wiśniewska, Barbara Frydrych, Piotr Kryszewski, Barbara Mejsner - pełniąca funkcję Sekretarza, Marcin Męczykowski, Grzegorz Szczuka; przedstawiciele organizacji: Cecylia Bucikiewicz, Agnieszka Buczyńska, Joanna Cwojdzńska, Mateusz Hoppe, Tomasz Janikowski, Anna Kobiela - Kanaan, Jarosław Marciszewski, Beata Matyjaszczyk, Andrzej Stelmasiewicz. Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gdańska Nr 1015/17 z dnia 20 czerwca 2017 roku zatwierdzono regulamin Rady. Rada obradowała na 8 posiedzeniach. Łącznie w 2017 roku Rada zaopiniowała 25 dokumentów.

Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego: opiniowała projekty strategii i programów; projekty aktów prawa miejscowego dotyczących działalności pożytku publicznego; w tym zlecenia zadań do realizacji w trybie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie oraz ustawy o zdrowiu publicznym; sprawozdanie z realizacji rocznego programu współpracy; Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi; wyrażała opinię w sprawach dotyczących działalności organizacji.

Między posiedzeniami Rada opiniowała projekty aktów prawa miejscowego oraz zarządzenia Prezydenta Miasta za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Przykłady opiniowanych dokumentów:

- ✓ opiniowanie projektów m.in. zarządzeń Prezydenta Miasta Gdańska, w sprawie ustanowienia: Nagrody i wyróżnień Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego oraz ustalenia regulaminu ich przyznawania, uchwały Rady Miasta Gdańska zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zadań, na które przeznaczone będą środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2017 roku

- ✓ działania Zespołów Dialogu Obywatelskiego w Gdańsku,
- ✓ współtworzenie Programu Współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na 2017 rok,
- ✓ opiniowanie projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Gdańska w sprawie ogłoszenia i przyjęcia szczegółowych warunków otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych określonych w programie współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi,
- ✓ Sprawozdanie „Współpraca miasta gdańska z organizacjami pozarządowymi w 2016 roku”.
- ✓ opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta Gdańska w sprawie przyjęcia wszystkich dokumentów strategicznych, w tym projektu Uchwały Rady Miasta Gdańska w sprawie Szczegółowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2018, Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2018 roku.
- ✓ projekt zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska w sprawie ogłoszenia i przyjęcia szczegółowego trybu rozpatrywania wniosków o realizację inicjatywy lokalnej

II.2. Konsultacje

Organizacje pozarządowe uczestniczą w konsultowaniu aktów prawa miejscowego oraz innych dokumentów strategicznych i programowych Miasta, a także wyznaczających zasady realizacji przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia działania organizacji i ich celów statutowych oraz ich beneficjentów.

Konsultacje prowadzone były w różnych formach - udziału w spotkaniach, warsztatach, opiniowania drogą elektroniczną. W roku 2017 konsultacje z organizacjami pozarządowymi dotyczyły niżej wymienionych programów.

Gdański Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 - kontynuacja programu branżowego, realizującego Gdańską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 (GSRPS), została skonsultowana z 15 organizacjami. Program będzie realizowany przy współpracy miasta Gdańska, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów działających w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację i monitorowanie realizacji programu będzie powołany w tym celu Zespół Zarządzający Programem, którego prace organizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku.

Gdański Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018-2023 jest kolejnym programem branżowym, który będzie realizował cele GSRPS jako jeden z brakujących i rekomendowanych do przygotowania. W 2017 roku rozpoczął się proces konsultacji społecznych założeń Programu, w którym uczestniczyło sześć organizacji. Gdańsk oraz cała aglomeracja jest miejscem koncentracji osób bezdomnych z całego województwa. Podczas przeprowadzonego w lutym 2017 roku liczenia osób bezdomnych w Gdańsku dotarto na terenie miasta do 928 osób bezdomnych. Warto podkreślić, że liczba

stwierdzonych osób bezdomnych w toku badania była najwyższa spośród wszystkich powiatów w województwie. Osoby bezdomne przebadane w Gdańsku, stanowiły niemal 28% przebadanych w całym województwie pomorskim.

W ramach Gdańskiego modelu środowiskowego wsparcia osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną z autyzmem opracowano wspólnie z organizacjami pozarządowymi „**Gdański Model Autyzmu**”. Model został wypracowany przez interdyscyplinarny zespół specjalistów pochodzących z różnych środowisk wspiera proces deinstytucjonalizacji usług świadczonych na rzecz osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną. Odpowiada na potrzebę stworzenia spójnego systemu pomocy środowiskowej na rzecz osób z autyzmem poprzez koordynację różnych form opieki i pomocy w celu zapewnienia wielostronnej, zintegrowanej i dostępnej pomocy specjalistycznej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku społecznym. Model wpisuje się także w potrzebę zapewnienia wsparcia rodzinom i opiekunom osób z autyzmem, podniesienia świadomości społecznej dotyczącej tej choroby.

W 2017 roku rozpoczęto przygotowania i konsultacje powstającego **Gdańskiego Modelu Obligacji Społecznych**, w oparciu o rozwiązanie problemu zadłużeń czynszowych mieszkańców zarówno w zasobach komunalnych, jak i poza komunalnych Miasta Gdańska. W działaniu nawiązano szeroką współpracę z przedstawicielami III sektora w celu wypracowania innowacyjnych narzędzi rozwiązywania problemów społecznych.

W okresie sprawozdawczym rozpoczęto również opracowywanie **Modelu Wspierania Rozwoju Społeczności Lokalnych**, który jest rezultatem projektu „CHANGE! - społeczne planowanie usług publicznych” (URBACT III EFRR). Jego celem jest wzmacnianie społeczności lokalnych w zdolności do zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz do tworzenia więzi w oparciu o wartości solidarności i dobra wspólnego. Model wspierania rozwoju społeczności lokalnych skierowany jest do wszystkich mieszkańców i mieszkańek miasta oraz organizacji, instytucji i jednostek miejskich. Będzie on umożliwiał wszystkim interesariuszom planowanie swoich działań w sposób uwzględniający wartości i zasady podzielane przez inne podmioty działające w polu społecznym.

Konsultacjom poddano również produkt z innego projektu Urbact: **BoostInno tj. Zintegrowany Plan Działania**, który definiuje kierunki wspierania, stymulowania i rozwijania innowacji społecznych w Gdańsku.

Kontynuowano prace nad nowym **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Gdańska (SUiKZP)**, które określa kierunki rozwoju przestrzennego i zasady polityki przestrzennej miasta, zawiera diagnozę aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy i uwarunkowań jej rozwoju. Oprócz spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami gdańskich Rad Dzielnic, zorganizowano również spotkanie dedykowane dla przedstawicieli gdańskich organizacji pozarządowych.

W 2017 roku przyjęto **Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gdańska**. Z uwagi na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych oraz istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego wskazano następujące obszary rewitalizacji: Biskupia Górka / Stary Chełm; Dolne Miasto / Plac Wałowy / Stare Przedmieście; Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście oraz Orunia. Istotną częścią sporządzania programu jest partycypacja społeczna -

zapewnienie udziału wszystkim interesariuszom rewitalizacji, w tym organizacjom pozarządowym dzięki zróżnicowaniu form konsultacji: spotkań, ankiet, uwag i wniosków przesyłanych do projektu. Stąd w kluczowych etapach, przed uchwaleniem Programu przez Radę Miasta, zapraszano organizacje do konsultowania jego założeń.

W tym samym roku została powołana Grupa ds. koordynacji działań przygotowywanego **Programu Profilaktyki Wtórnej Chorób Nowotworowych dla Dziewcząt i Kobiet z elementami profilaktyki pierwotnej HPV**, którego proces opracowania również uwzględniał konsultacje założeń z organizacjami pozarządowymi. Program, nazwany „Bądź zdrowa. Badaj się, obejmuje działania edukacyjne, promujące postawy prozdrowotne oraz refundację pełnego cyklu szczepień dla dziewcząt.

Ponadto, Miasto Gdańsk stworzyło kompleksowy **Program wsparcia prokreacji dla mieszkańców Gdańska**. Z inicjatywy radnych Miasta Gdańska powołano Zespół ds. opracowania założeń do programu wsparcia prokreacji dla mieszkańców miasta Gdańska, składający się ze specjalistów z zakresu ginekologii, położnictwa, embriologii, pediatrii oraz psychologii i etyki. Zespół opracowując założenia do tworzonego programu, przeanalizował zapotrzebowanie społeczne na program oraz szeroko skonsultował jego zapisy w środowisku medycznym. Program będzie realizowany przez podmioty wyłonione w drodze konkursu.

W 2017 roku rozpoczęto prace nad **Modelem rzecz Równego Traktowania**, które zostały zainicjowane przez Gdańską Radę ds. Równego Traktowania, na prośbę prezydenta miasta Gdańska Pawła Adamowicza. Prezydent zwrócił się do Rady z prośbą o rekomendacje w sprawie możliwości wdrażania w Gdańsku Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym. O podpisanie przez Gdańsk Karty od kilku lat zabiegały organizacje pracujące na rzecz równości kobiet i mężczyzn i przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć. Prace nad Modelem były odpowiedzią również na oddolną potrzebę wypracowania polityki równościowej dotyczącej społeczności, których nie ujmuje w sposób bezpośredni dokumenty strategiczne miasta

Od września 2017 roku rozpoczęła pracę grupa blisko 100 osób: przedstawicieli i przedstawicielek Gdańskiej Rady ds. Równego Traktowania, Urzędu i jednostek miejskich w Gdańsku, związków wyznaniowych, organizacji biznesu, organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących w obszarze równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na wiek, płeć, niepełnosprawność, orientację seksualną, pochodzenie etniczne i narodowe oraz religię, wyznanie lub bezwyznaniowość oraz przedstawiciele i przedstawicielki samorządowych szkół, przedszkoli i poradni psychologiczno - pedagogicznych z terenu Gdańska.

II.3. Inne płaszczyzny kreowania polityk, w tym Rady z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Gmina Miasta Gdańsk angażowała przedstawicieli organizacji pozarządowych do wyrażania swoich opinii, przekazywania komentarzy i współtworzenia koncepcji przedsięwzięć w różnorodnych formach.

W Gdańsku funkcjonowały rady społeczne, zaangażowane w projektowanie lokalnego rozwoju społecznego, w których składzie pracowali przedstawiciele organizacji pozarządowych.

W partycypacyjnym procesie podejmowania decyzji i organizacji działań z dużym powodzeniem od 15 lat uczestniczy **Gdańska Rada Organizacji Pozarządowych**, z którą stałą współpracę prowadzi Referat Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznej Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku. Rada jest organem reprezentacji lokalnych organizacji pozarządowych wybieranym w wolnych wyborach spośród organizacji działających na rzecz mieszkańców Gdańska.

Rada jest już od VIII kadencji stałym partnerem dla Miasta Gdańska w procesach konsultacji aktów prawa lokalnego mających wpływ na sferę pożytku publicznego oraz wchodzi w skład stałego zespołu przygotowującego roczne i wieloletnie Programy współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi. Przedstawiciele GROOP uczestniczą w inicjatywach Miasta wzmacniających aktywność obywatelską m.in. panel obywatelski, Platforma Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych, Strefa NGO podczas Świąta Miasta.

W Gdańskiej Radzie Organizacji Pozarządowych VIII kadencji (2016-2019) działa 15 jej członków oraz współpracuje 23 przedstawicieli do Komisji Konkursowych w kadencji 2016-2019.

W 2017 roku odbyło się 10 posiedzeń Rady, podczas których podjęto 39 uchwał.

25 listopada 2017 Rada wraz z Referatem Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych zorganizowała doroczne, plenarne spotkanie organizacji pozarządowych, w którym uczestniczyli przedstawiciele 70 organizacji. W ramach trzyletniej umowy Gmina Miasta Gdańska finansuje zadanie polegające na prowadzeniu sekretariatu Rady, w 2017 roku na realizację zadania przekazano środki w wysokości 7 000 zł. Miasto sfinansowało również organizację spotkania integracyjnego gdańskich organizacji przeznaczając na ten cel środki w wysokości 2 000 zł.

W Gdańsku działała już drugi rok **Rada Imigrantów i Imigrantek**, jako najważniejsze ciało doradcze, w przyjętym przez Radnych Miasta Gdańska Modelu Integracji Imigrantów. Rada jest aktywna w sferze społecznej - członkowie Rady prowadzą comiesięczne otwarte dyżury, prowadzą wykłady i spotkania dla uczniów, studentów, rad rodziców a także instytucji i organizacji kultury (co najmniej raz w tygodniu któryś z członków Rady odbywa takie spotkanie). Rada w roku 2017 współtworzyła z Europejskim Centrum Solidarności Dzień Solidarności z uchodźcami (15.10.). Radni piszą stanowiska, występują w mediach (TVN, Gazeta Wyborcza, Polityka, gdansk.pl, Trójmiasto.pl), spotykają się z osobami decyzyjnymi w sprawie polepszenia sytuacji imigrantów w Trójmieście i na Pomorzu (z samorządowcami, z Wojewodą Pomorskim, Konsulem Ukrainy). Od momentu powstania Rady do końca roku 2017 odbyło się 11 posiedzeń Rady i kilkanaście godzin otwartych dyżurów Radnych. Na życzenie Prezydenta Adamowicza w grudniu 2017 roku

Członkowie Rady Imigrantów i Imigrantek po raz pierwszy w historii zabrali głos na Sesji Rady Miasta z okazji Międzynarodowego Dnia Migrantów.

Drugi rok działała również **Rada ds. Równego Traktowania**, której członkowie obradowali w 2017 dwunastokrotnie. W tym roku nastąpiły zmiany w regulaminie Rady oraz jej składzie. Obecnie liczy on 16 osób: to m.in. przedstawiciele UMG (Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska ds. Polityki Społecznej, WRS, Pełnomocnik PMG ds. osób niepełnosprawnych), Rady Miasta Gdańska, DIRu, Instytutu Kultury Miejskiej, Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku, Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku, Partii Inicjatywa Feministyczna, organizacji pozarządowych: Stowarzyszenia Tolerado, Stowarzyszenia Arteria, Fundacji Edukacyjnej Ośrodek Doradztwa i Treningu Kierowniczego, Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek; uczelni wyższych: SWPS Sopot, WNS UG, WNS Akademii Pomorskiej w Słupsku. Główną inicjatywą Rady w 2017 jest Model na rzecz Równego Traktowania: koalicja ekspertek i ekspertów oraz organizacji pozarządowych i instytucji miejskich, zajmujących się prawami człowieka i równymi szansami w Gdańsku, wypracowującej praktyczne rekomendacje i rozwiązania, które zagwarantują równy dostęp do usług miejskich. Model pracuje w 6 grupach roboczych (płeć, wiek, stopień sprawności, orientacja seksualna, przynależność wyznaniowa i etniczna), w składzie około 90 osób. Odebyły się trzy wspólne spotkania Modelu oraz około 20 spotkań pojedynczych grup roboczych. Część Rady wchodzi w skład Zespołu Zarządzającego Modelem. W grudniu 2017 roku ustanowiona została **Gdańska Nagroda Równości** (zarządzenie PMG 1998/17 z dn. 23.11.2018), której pomysłodawcą, a także Kapitułą wspierającą wybór laureatowi laureatek jest Rada. Pierwsze jej wręczenie odbyło się w dwóch kategoriach: Wizjoner/ka i Praktyk/czka w Międzynarodowym Dniu Praw Człowieka (10.12.2017).

Gdańską Nagrodę Równości w kategorii „Wizjoner, Wizjonerka”, przyznawaną osobie, która swoimi wizjonerskimi pomysłami przyczyniła się w ostatnim roku do rozwoju idei równych szans i sprawiedliwości społecznej oraz przeciwdziałania dyskryminacji wśród mieszkańców i mieszanek Gdańska, otrzymała Agnieszka Kasprzyk-Mączyńska. Gdańską Nagrodę Równości w kategorii „Praktyk, Praktyczka”, przyznawaną osobie, która codzienną pracą przyczyniła się w ostatnim roku do realizacji idei równych szans i sprawiedliwości społecznej oraz przeciwdziałania dyskryminacji wśród mieszkańców i mieszanek Gdańska, otrzymał Piotr Bogdanowicz- dyrektor Szkół Programów Indywidualnych, malarz, nauczyciel plastyki i historii sztuki.

Gdańska Rada ds. Seniorów W 2017 roku Rada spotkała się czterokrotnie. Poza oficjalnymi spotkaniami Rady odbywały się także spotkania grup roboczych w składach odpowiadających podejmowanym działaniom i tematom: Zespół ds. Aktywności i Profilaktyki, Zespół ds. Teleopieki, Zespół ds. Komunikacji i Informacji. W trakcie 2017 roku, priorytetowym działaniem było podejmowanie działań służących wprowadzeniu rozwiązania Teleopieki Domowej. Pilotaż został zrealizowany w oparciu o zasoby Inkubatora Sąsiedzkiej Energii w okresie czerwiec-grudzień 2017 r. dla 50 osób - mieszkańców Gdańska. Gdańska Rada ds. Seniorów konsultowała i wspierała inicjatywy podejmowane w imieniu Miasta Gdańska przez Pełnomocnika Prezydenta ds. Seniorów, m.in. Pomorski Piknik Seniora, Gdańskie Dni Seniora, przygotowanie Informatora dla Seniorów.

W Gdańsku funkcjonowały także inne rady społeczne, zaangażowane w projektowanie lokalnego rozwoju społecznego, w których składzie pracowali przedstawiciele organizacji pozarządowych. Były to:

- ✓ Gdańska Rada ds. Zdrowia Publicznego,
- ✓ Gdańska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,
- ✓ Rada Programowa Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego,
- ✓ Powiatowa Rada Zatrudnienia,
- ✓ Powiatowa Rada Rynku Pracy,
- ✓ Gdańska Rada Oświatowa,
- ✓ Rada Kultury Gdańskiej,
- ✓ Komitet Rewitalizacji,
- ✓ Gdańska Rada Sportu,

Warto podkreślić także współpracę między Radami Dzielnic a lokalnie działającymi organizacjami. Takie połączenie prowadzi do realizacji przedsięwzięć wynikających z dobrze zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców przez aktywnie działających członków organizacji i Rad.

Bieżąca praca nad kreowaniem lub wdrażaniem polityk publicznych odbywa się w sposób ciągły i przybiera formę **zespołów i grup roboczych**. Najważniejsze z nich, w których aktywnie uczestniczyli przedstawiciele organizacji to m.in. :

- ✓ tworzenia Programu Współpracy Miasta Gdańska z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2018,
- ✓ Platforma Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych 2016-2023 oraz Grupa Zarządzająca Gdańskim Programem Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych 2016-2023,
- ✓ Zespół Zarządzający Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym 2016-2023,
- ✓ Zespół tworzący Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020,
- ✓ Zespół ds. tworzenia Wieloletniego Ramowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na lata 2017-2020,
- ✓ Grupa Zarządzająca, Komitet Sterujący wdrażający Model Integracji Imigrantów oraz Forum Migracji i Integracji,
- ✓ Grupa Zarządzająca, Forum Zdrowia Psychicznego i Rada Programowa Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego 2016-2023,
- ✓ Zespół wdrożeniowy Programu Operacyjnego Integracja Społeczna i Aktywność Obywatelska 2023,
- ✓ zespół opiniujący ds. kierowania do Środowiskowych Domów Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- ✓ komisje grantowe we wszystkich wydziałach i jednostkach organizacyjnych Miasta Gdańska oceniające oferty w otwartych konkursach,
- ✓ Zespół Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
- ✓ Zespół ds. Modelu Równego Traktowania
- ✓ Zespół ds. Programu Wsparcia Prokreacji

- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ✓ Komitet Rewitalizacji Gdańska

Przedstawiciele organizacji pozarządowych brali udział w cyklicznych spotkaniach Prezydenta Miasta Gdańska z mieszkańcami. W 2017 roku odbyło się sześć spotkań w ramach formuły „Twoja dzielnica, Twój Gdańsk” w dzielnicach: Młyniska, Wrzeszcz Dolny, Oliwa, Olszynka, Zaspa Młyniec, Nowy Port, Aniołki, Wrzeszcz Górny i Chełm. Celem spotkań była możliwość bezpośredniego kontaktu i przybliżenia wizji rozwoju dzielnicy, jak również przekazania najbardziej zajmujących problemów lokalnych społeczności. W trakcie spotkań Prezydent wyróżniał m.in. najbardziej aktywnych liderów organizacji pozarządowych działających w danej dzielnicy.

Jak co roku, 11 grudnia 2017 r. odbyło się Doroczne Obywatelskie Spotkanie Gdańszczan, w którym udział wzięły różne grupy mieszkańców Gdańska: kombatancki, aktywni gdańscy seniorzy, samorządowcy, parlamentarzyści, radni miasta, dzielnic, przedstawiciele związków wyznaniowych, świata kultury, mediów, edukacji, organizacji pozarządowych, służb mundurowych, biznesu oraz pracujący w Gdańsku dyplomaci.

Potencjalną płaszczyzną współpracy jest Budżet Obywatelski. Budżet partycypacyjny jest szansą na zaangażowanie obywateli, w tym organizacji pozarządowych w proces decydowania o lokalnych wydatkach i tym samym sprawowania władzy w samorządach oraz większą przejrzystość działań samorządu terytorialnego. Organizacje pozarządowe włączyły się w proces przygotowywania, głosowania oraz konsultacji zmian (w wyniku błędu w systemie elektronicznym do głosowania). Przy współpracy z Fundacją Gdańską, stworzone zostały Strefy Budżetu Obywatelskiego, umożliwiające głosowanie na projekty BO, w przestrzeni publicznej każdej dzielnicy Gdańska.

Przedstawiciele Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych zostali powołani przez Prezydenta Miasta Gdańska na członków Zespołu Konsultacyjnego w celu przeprowadzenia na terenie Miasta Gdańska konsultacji społecznych projektu „Budżet Obywatelski 2017 w Gdańsku” oraz oceny formalno-prawnej zgłoszonych projektów.

W roku 2017 organizowane były w Gdańsku **dwie kolejne edycje panelu obywatelskiego**: na temat jakości powietrza (drugi) oraz aktywności obywatelskiej mieszkańców (trzeci). Zadaniem panelu było stworzenie rekomendacji w wybranych tematach, przez samych mieszkańców Gdańska. Celem było również promowanie demokracji deliberacyjnej i zastosowanie jej w przypadku sprawy, która jest istotna nie tylko w Gdańsku, lecz również w innych miejscach w Polsce. Panel obywatelski to sposób na demokratyczne podejmowanie decyzji w sprawach lokalnej społeczności, regionu lub państwa. Do zajęcia się danym tematem zaprasza się losowo wyłonioną, reprezentatywną grupę mieszkańców, z uwzględnieniem kryteriów demograficznych. Kluczowym elementem panelu obywatelskiego jest debata. Uczestnicy i uczestniczki panelu (paneliści i panelistki) zapoznają się ze stanowiskami wszystkich przedstawicieli - urzędów, instytucji, organizacji pozarządowych, rad dzielnic, mieszkańców, ekspertów i innych osób, którzy są zainteresowani danym tematem. Mogą też sami powoływać ekspertów, stąd wśród nich byli przedstawiciele organizacji takich jak: fundacja ARMAAG, NEWW Polska, Stowarzyszenie Waga, Stowarzyszenie Wspólnota Gdańska, fundacja edukacyjna ODiTK, Regionalne Centrum Wolontariatu oraz przedstawiciele Gdańskiej Rady Pożytku Publicznego.

Poniżej znajdują się rekomendacje panelu „Jak wspierać aktywność obywatelską w Gdańsku?”, które otrzymały największą liczbę głosów:

- Umieszczanie informacji o inicjatywach obywatelskich / społecznych, o programach edukacyjnych dla uczniów na Gdańskiej Platformie Edukacyjnej oraz przysyłanie ich za pomocą powiadomień do uczniów i rodziców (93,9%).
- Opracowywanie programów szybkiej pomocy dla osób zagrożonych w sytuacjach kryzysowych, takich jak dostępne hostele, wsparcie finansowe, pomoc psychologiczna, opieka medyczna w sytuacjach nagłych obejmujących również opiekę nad dzieckiem/dziećmi (93,9%).
- Monitorowanie i ewaluacja budżetu obywatelskiego na każdym etapie (dostępność informacji dla każdego na stronie budżetu obywatelskiego oraz dodanie informacji o statusie projektu). Możliwość zgłaszania uwag i poprawiania projektów (uwagi mają charakter doradczy). Publiczne konsultacje dot. projektów przed głosowaniem (95,9%).

II.4. Partnerstwa

W Strategii Rozwoju Gdańska 2030+ współpraca i partnerstwo to podstawowe wartości, na których rozwój Miasta ma się opierać. Gdańsk jako partner publiczny tworzy partnerstwa z organizacjami w celu realizacji określonych zadań.

Udział organizacji w budowanych partnerstwach zapewnia kompleksowość podejmowanych działań oraz tworzy wartości dodane. Wykorzystywanie wiedzy, doświadczenia i potencjału organizacji w realizacji projektów umożliwia osiąganie wymiernych korzyści i rezultatów. Wartość projektów partnerskich dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych wyniosła 87 399 526,6060 zł.

Miasto Gdańsk zapraszało do zawierania partnerstw w ramach planowanych projektów własnych, jak i przyjmowało zaproszenia do projektów inicjowanych przez organizacje, kontynuowało też współpracę w realizowanych przedsięwzięciach, z których najważniejsze to:

W lipcu 2017 roku w fazę realizacji wkroczył projekt **„Gdański model deinstytucjonalizacji usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi”** (Działanie 4.1 Innowacje społeczne, Oś Priorytetowa IV „Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020), który jest zarządzany przez partnerstwo Miasta Gdańska z Fundacją FOSA, Fundacją Wspierania Rodzin Przyszań, Stowarzyszeniem na rzecz osób z kryzysami psychicznymi „Przyjazna Dłoń” oraz Centrum Zdrowia Psychicznego Optimmed Spółka z o.o. To pierwszy projekt, w ramach którego zostanie wypracowany innowacyjny model działania, polegający na wypracowaniu koncepcji deinstytucjonalizacji, czyli budowania wieloaspektowego wsparcia środowiskowego osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta Gdańska. Stworzenie systemu połączeń i współpracy międzyresortowej obejmującej przede wszystkim pomoc społeczną, resort zdrowia, system edukacji, mieszkalnictwo i instytucje z obszaru rynku pracy. Model charakteryzuje się

kompleksowością podejścia do planowania i realizacji usług społecznych, w których potrzeby osoby zdrowiejącej są w centrum uwagi. Budżet projektu: 10 080 651,9 zł.

Realizowany był również projekt partnerski Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wraz z Gdańskim Klubem Sportowym Gedania 1922 pn. **„Sport i nauka - edukacja przyszłości w Gedanii”**, współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 3 Edukacja, Działanie 3.1 Edukacja przedszkolna. W ramach projektu opracowywany jest nowy model edukacji w oparciu o zrealizowany już projekt Przedszkola Gedania 1922, który łączy naukę i sport w konwencji edukacji przyszłości. W 14 osobowej grupie dzieci zapisane jako kształcone domowo realizują program Szkoły Przyszłości 2020 pod patronatem MEN, FRSE i ERKI. Budżet projektu: 1 844 038,51 zł.

Od 2017 roku 9 organizacji pozarządowych współpracuje nad rozwojem gdańskiego modułu „Metropolitalnego Systemu Aktywizacji Społeczno-Zawodowej”, w ramach partnerskich projektów Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych: **System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdańsku - komponent aktywnej integracji** (budżet 13,5 mln zł) oraz **System Aktywizacji społeczno-Zawodowej - komponent usług społecznych** (budżet 6,2 mln zł) na terenie Gdańska (Poddziałania: 6.1.1 Aktywizacja społeczno - zawodowa - mechanizm ZIT Działanie 6.1 „Aktywna integracja” oraz Podziałania 6.2.1 Rozwój usług społecznych - mechanizm ZIT Działanie 6.2 „Usługi społeczne, Oś Priorytetowa 6 „Integracja” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020.) Partnerami projektu realizowanego od marca 2017 do września 2022 są: Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA, Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej, Gdańska Spółdzielnia Socjalna, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencyjną - Koło w Gdańsku, Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku, Stowarzyszenie Rodzin Pelikan, Stowarzyszenie WAGA, Stowarzyszenie "Wolna Przedsiębiorczość" Oddział Terenowy w Gdańsku, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie. Celem projektów jest wzrost aktywności społecznej i zawodowej, zmniejszenie zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym mieszkańców Gdańska poprzez wypracowanie i wdrożenie trwałego międzysektorowego systemu integracji społeczno-zawodowej realizowanego w kompleksowej współpracy samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych/podmiotów ekonomii społecznej.

Od 23 czerwca 2015 roku Gmina Miasta Gdańska jest związana umową ramową ze Związkiem Harcerstwa Polskiego na rzecz **organizacji XXV Światowego Jamboree Skautowego Polska 2023** - globalnego wydarzenia Światowej Organizacji Ruchu Skautowego oraz imprez poprzedzających to wydarzenie - Światowego Zlotu Związku Harcerstwa Polskiego w 2018 roku i Europejskiego Jamboree Skautowego w 2021 roku. Budżet ogólny projektu: 1 900 000,00 zł

W roku 2017 odbyła się Światowa Konferencja Skautowa na której dokonano wyboru gospodarza Jamboree 2023. Gospodarzem zostało miasto Saemangeum w Korei Południowej. Tym samym do umowy ramowej Miasta Gdańska z ZHP został wprowadzony aneks określający dalszą współpracę mówiący o tym, że w Gdańsku, na Wyspie Sobieszewskiej odbędzie się Światowy Zlot Związku Harcerstwa Polskiego w roku 2018 oraz Europejskie Jamboree

Skautowe w roku 2020. Na rzecz realizacji programu społecznego rozwoju Wyspy Sobieszewskiej przekazano 458 000 tys złotych.

Od marca 2016 roku do października 2018 roku realizowany jest projekt **„GPS - Gotowość Praca Samodzielność”** w ramach Poddziałania 6.1.2 „Aktywizacja społeczno-zawodowa”, Działanie 6.1 „Aktywna integracja”, Oś Priorytetowa 6 „Integracja” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020. Celem projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wdrożenie kompleksowych programów aktywizacji społeczno-zawodowej. W zakresie oferowanego wsparcia znajdują się m.in. pomoc pracownika socjalnego, trenera pracy, wsparcie specjalistyczne. Podejmowane są także działania nakierowane na aktywizację zawodową uczestników projektu np. doradztwo i pośrednictwo zawodowe, staże i szkolenia zawodowe, realizowany we współpracy z Gdańskim Urzędem Pracy Program Aktywizacja i Integracja, zajęcia w ramach Centrum Integracji Społecznej. Projekt realizowany jest w partnerstwie, które powstało po otwartym naborze partnerów ogłoszonym w lipcu 2015 roku, a w jego skład wchodzi: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku - Lider Partnerstwa, Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellektualną Koło w Gdańsku, Zakład Doskonalenia Zawodowego oraz Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie. Budżet projektu: 8 969 919,88 zł

Boosting Social Innovation - Miasto Gdańsk jest liderem międzynarodowego projektu „Boosting Social Innovation”, w ramach programu URBACT III (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego), w którym uczestniczy 9 partnerów - miast Unii Europejskiej. W 2017 roku międzysektorowa Lokalna Grupa URBACT wypracowała Zintegrowany Plan Działania dedykowany wspieraniu rozwoju innowacji społecznych w Gdańsku. W jej składzie jest ponad 50 osób, nie tylko przedstawiciele różnych wydziałów Urzędu Miejskiego w Gdańsku, ale także środowiska biznesu i otoczenia wspierającego biznes (m.in. Starter, Clipster) i ekonomię społeczną (Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej) oraz organizacji pozarządowych, wśród których są m.in. Gdańska Fundacja Przedsiębiorczości, Caritas Archidiecezji Gdańskiej, Fundacja RC, Fundacja Kreatywni, Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej. Budżet projektu: 878 250,45 zł.

Miasto Gdańsk kontynuowało także działania jako partner projektu **„CHANGE! - społeczne planowanie usług publicznych”** realizowanego również w ramach programu

URBACT III. W 2017 roku spotykała się Lokalna Grupa URBACT tego projektu. Grupa ma charakter interdyscyplinarny, w jej skład wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, domów sąsiedzkich, administracji publicznej i przedstawiciele środowiska akademickiego. Grupa pracuje nad aktualizacją modelu wspierania rozwoju społeczności lokalnych. Ważnym elementem prac grupy jest włączenie samych zainteresowanych i osób korzystających z usług na rzecz społeczności lokalnych do prac nad kształtem całościowego systemu wspierania społeczności lokalnych. Budżet projektu: 279 459,58 zł.

W obszarze edukacji realizowane są dwa projekty partnerskie w ramach Poddziałania 3.2.1 „Jakość edukacji ogólnej”, Działanie 3.2 „Edukacja Ogólna” Oś Priorytetowa III „Edukacja”, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020. Projekty **Szkolimy Uczniów Przedsiębiorczych Empatycznych Rozsądnych. Gdańskie Szkoły Podstawowe** oraz **Rozwijamy Kompetencje i Programujemy Przyszłość** trwają od września 2016 roku do października 2018 roku. W partnerstwie pracuje Miasto Gdańsk jako lider wraz z Fundacją Edukacyjną ODITK, DC Edukacja Sp. z o.o., Vulcan Sp. z o.o. oraz Stowarzyszeniem Morena, wyłonionymi w otwartym naborze partnerów. Celem projektu jest poprawiona jakość edukacji ogólnej poprzez realizację m.in. kompleksowego wsparcia szkół i placówek systemu oświaty, oparte na wszechstronnej diagnozie szkół i placówek systemu oświaty, działań przyczyniających się do wzrostu u uczniów poziomu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, przekładającego się na poprawę wyników egzaminów zewnętrznych i - w dłuższej perspektywie - na lepsze przygotowanie uczniów do potrzeb rynku pracy oraz wsparcie doskonalenia zawodowego nauczycieli, przede wszystkim w zakresie przygotowania do kształcenia kompetencji kluczowych oraz pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Wartość obu projektów to ponad 43 mln zł.

W 2017 podsumowano projekt partnerski **„Rozwój społecznej przedsiębiorczości młodzieży BYSED”** realizowany w partnerstwie przez Bałtycki Instytut Spraw Europejskich i Regionalnych m.in. z Miastem Gdańsk w ramach Seed Money Facility EUSBSR w ramach Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB). W trakcie działań projektowych zbudowano partnerstwo między podmiotami zajmującymi się problematyką przedsiębiorczości społecznej młodzieży Partnerem Wiodącym było Stowarzyszenie „Bałtycki Instytut Spraw Europejskich i Regionalnych” BISER. Pozostali partnerzy projektu to: Miasto Ryga, Social Innovation Center Łotwa, Social Entrepreneurs w Danii, Estonian Social Enterprise Network, Public Institution „Sveikakatingumo idejos”, Litwa. W ramach projektu przygotowano analizy nt. przedsiębiorczości młodzieżowej w krajach Regionu Morza Bałtyckiego. W Polsce przeprowadzono także konsultacje społeczne z interesariuszami pomorskimi związanymi z tematem przedsiębiorczości młodzieży - m.in. NGO, nauczyciele, środowisko akademickie, działacze społeczni itp. Budżet projektu: 206 400,00 zł

Miasto ponadto wspiera działające i powstające **partnerstwa lokalne**. Ich rolą jest współdziałanie na rzecz rozwoju lokalnego w sąsiedztwach obejmujące diagnozę lokalnych wyzwań rozwojowych, współdecydowanie o sposobach rozwiązywania lokalnych problemów, integracja mieszkańców wokół istotnych dla danej społeczności kwestii oraz współdziałanie na rzecz poprawy jakości życia w dzielnicy. Obecnie wśród działających są partnerstwa w następujących dzielnicach : Biskupia Górka, Dolne Miasto, Nowy Port, Przymorze, Orunia (SIL), Osowa, Siedlce, Strzyża, Piecki-Migowo. Pracownicy Wydziału Rozwoju Społecznego angażowali się we wsparcie procesu animacyjnego partnerstw w dzielnicy Nowy Port, Piecki-Migowo oraz Siedlce.

W 2017 roku kontynuowano pracę nad stworzeniem koncepcji miejsca wspierającego aktywność obywatelską mieszkańców Miasta Gdańska. Powstała **koncepcja Gdańsk SocialHUB**, innowacyjnej inicjatywy, której misją jest stworzenie miejsca łączącego aktywność obywatelską i innowacje społeczne, świadczącego kompleksowe, komplementarne usługi dla dotychczasowych i nowych mieszkańców, grup nieformalnych, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz społecznie odpowiedzialnego biznesu. Miejsce innowacji wymaga kreatywnej przestrzeni sprzyjającej powstawaniu nieszablonowych rozwiązań dotyczących kwestii społecznych, wykorzystujących integracyjną metodę włączania. W 2017 roku Miasto próbowało pozyskać środki zewnętrzne na realizację koncepcji hubu i jego budowę w okolicy ECS w ramach inicjatywy Urban Innovative Actions finansowanej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Niestety aplikacja nasza nie zyskała poparcia komisji oceniającej, w związku z tym nastąpiła zmiana planów i Hub zostanie usytuowany w zaadoptowanym budynku miejskim przy ul. Dolna Brama 8.

Miasto Gdańsk w 2017 roku wspierało zainaugurowanie przestrzeni rozwoju organizacji pozarządowych w strukturze Europejskiego Centrum Solidarności pn. **„Solidarność Codziennie”**. Przestrzeń Solidarność Codziennie jest skierowana do aktywistów, społeczników, grup nieformalnych i dopiero co powstających organizacji pozarządowych. Ma na celu upowszechnianie postawy solidarności społecznej, poprzez dostarczenie wsparcia infrastrukturalnego i merytorycznego. Przestrzeń ma być narzędziem do: rozwijania organizacji, działań partnerskich, sieciowania, animowania do działania, wspierania w rozwoju inicjatyw, grup, organizacji pozarządowych, które chcą działać zgodnie z misją solidarności społecznej, wdrażające w codzienne działania etos solidarności. Jest to miejsce skupiające wokół siebie aktywistów i aktywistki, osoby zaangażowane społecznie, chcące rozwijać swoje pomysły na działalność społeczną i obywatelską. Jednym z przykładów działań jest Gdańska Szkoła Solidarności Codziennie - dedykowana animatorom, społecznikom działającym w środowisku lokalnym.

Organizacje pozarządowe były zaangażowane w **projekty partnerskie Instytutu Kultury Miejskiej**. W ramach Akademii Active Citizens zrealizowano 9 2-dniowych warsztatów dla wsparcia lokalnych organizacji pozarządowych, natomiast wraz z Fundacją Gdańską przeprowadzono mini-projekt grantowy „Gdański Fundusz Sąsiedzki” - towarzyszący obchodom Gdańskich Dni Sąsiadów. IKM organizuje ponadto projekt „Gdańskie Miniatury”, który czerpie z formy gry terenowej. W roku 2017 IKM wydał i rozdystrybuował 2 tysiące sztuk bezpłatnej publikacji „Tajemnice Gdańskich Uliczek” zawierającą 9 gier miejskich cyklu. Partnerami projektu, fundatorami nagród są organizacje pozarządowe: Fundacja Gdańska, Fundacja Wspólnota Gdańska i Towarzystwo Przyjaciół Gdańska.

ROZDZIAŁ III. REALIZACJA ZADAŃ PUBLICZNYCH

W 2017 roku obowiązywał Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2017 przyjęty uchwałą Nr XX476XXX/847/16 Rady Miasta Gdańska

z dnia 27 października 2016 roku w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2017.”, zmieniony uchwałą nr XXXVIII/1038/17 z 25 kwietnia 2017 roku.

Obowiązywał także Wieloletni Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na lata 2016 - 2020 przyjęty uchwałą Nr XVII/515/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 roku zmieniony uchwałą nr XXXII/887/16 z dnia 19 grudnia 2016 roku.

W sprawozdawanym Programie rocznym wskazano formy współpracy finansowej i pozafinansowej pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi, przytoczone we wprowadzeniu do niniejszego dokumentu.

W ramach współpracy finansowej zlecane są zadania z obszarów działalności pożytku publicznego w trybie otwartych konkursów ofert lub w trybie pozakonkursowym udzielania dotacji - zgodnie z art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zlecanie realizacji zadań publicznych może mieć formę powierzania wykonywania zadań publicznych tj. pełnego finansowania realizacji, lub wspierania wykonywania zadań publicznych tj. częściowego dofinansowania realizacji.

III.1. Priorytety współpracy

Podstawowe cele postawione w Programie Współpracy na 2017 rok określono z uwzględnieniem aktualnych potrzeb sektora pozarządowego, społeczności lokalnych Gdańska oraz założeń dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej.

Celem głównym współpracy Miasta Gdańska z organizacjami na rok 2017 było kreowanie aktywności obywatelskiej, współodpowiedzialności, samoorganizacji oraz włączenia społecznego przez rozwój lokalnej współpracy poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- 1) wzmocnienie zaangażowania lokalnych organizacji w procesy projektowania lokalnego rozwoju i podejmowania decyzji oraz wzmocnienie ich potencjału;
- 2) zwiększenie udziału organizacji w realizacji polityk publicznych;
- 3) wsparcie rozwoju lokalnej współpracy;
- 4) rozwój potencjału wolontariackiego oraz aktywności prospołecznej;
- 5) kształtowanie prozdrowotnych postaw mieszkańców i propagowanie zdrowego stylu życia;
- 6) rozwój integracji w dzielnicach, w szczególności w obszarach objętych Gminnym Programem Rewitalizacji oraz o niskim nasyceniu usług społecznych;

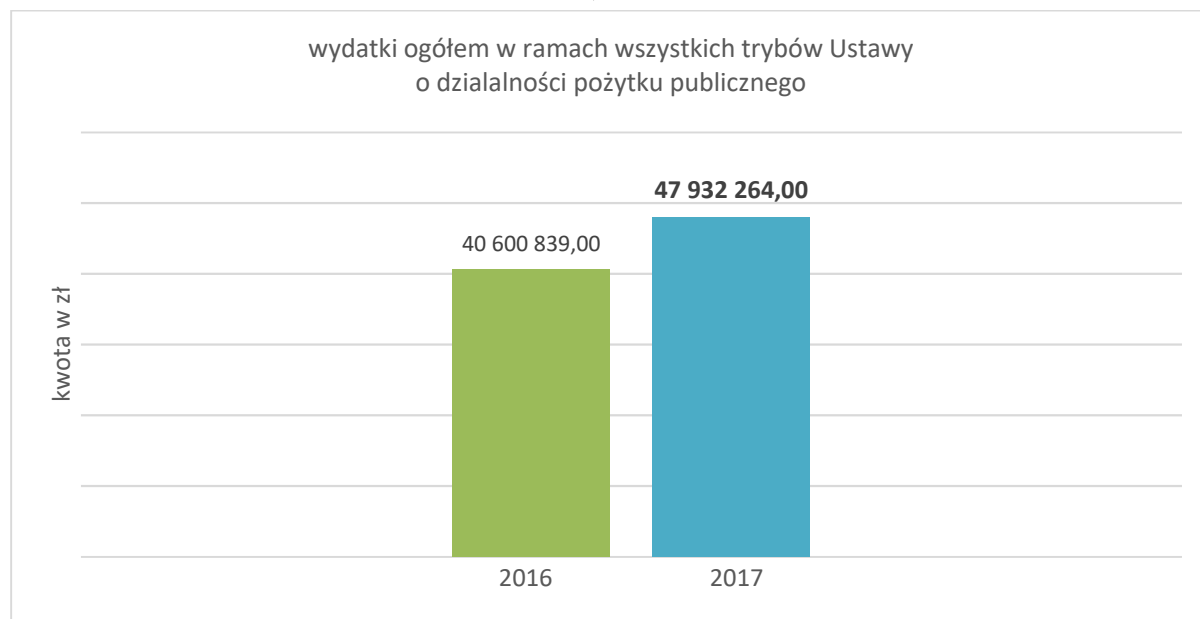
Zarówno cel główny jak i cele szczegółowe były realizowane z uwzględnieniem zasad pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności.

III.2. Zlecanie zadań z udzieleniem dotacji, w tym w trybie pozakonkursowym art. 19a

Sprawozdanie z realizacji zadań zleconych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie obejmuje współpracę wszystkich wydziałów Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz jednostek podległych samorządowi lokalnemu. Zlecenie realizacji zadań publicznych następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert lub w pozakonkursowym trybie udzielania dotacji zgodnie z art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. „mały grant”).

Ogółem na współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi w ramach trybów określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie o zdrowiu publicznym (otwarte konkursy ofert wraz z umowami wieloletnimi zawartymi w latach wcześniejszych oraz tryb zgodny z art.19a) **wydatkowano** z budżetu Miasta Gdańska łącznie kwotę **47 932 264,00 zł** (2016 - 40 600 839 zł), co wskazuje na wzrost o 15% w stosunku do roku poprzedniego. W przeliczeniu na jednego mieszkańca Gdańska kwota wyniosła 103,24 zł (2016 - 87 zł). Kwota ogólna stanowiła 1,64% (2016 - 1,5%) zrealizowanych wydatków Miasta wynoszących 2 913 218 677 (w 2016 było to 1,5% z 2 680 564 607 zł). Bez ujęcia wydatków majątkowych (tj. 2 334 951 030 zł) łączna kwota dofinansowania stanowiła 2,05% wydatków Miasta (2016 -1,9 %).

Wykres nr 4. Wydatki ogółem w ramach wszystkich trybów ustawy o działalności pożytku publicznego oraz ustawy o zdrowiu publicznym w latach 2016 - 2017 (Źródło: dane pozyskane przez Urząd Miejski w Gdańsku).

Zaplanowane zadania w ramach wszystkich obszarów zostały zrealizowane na satysfakcjonującym poziomie. W ramach obszaru „Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób” wydatkowano 72,4% ogólnej kwoty. 8,9% stanowiły dotacje na zadania w ramach „Przeciwdziałania

uzależnieniom i patologiom społecznym” (realizowanym przez MOPR i WRS łącznie), a 7,99% na „Kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”.

Realizując zadania publiczne na rzecz mieszkańców Gdańska organizacje pozarządowe zaangażowały w realizację zadań **wkład własny** w wysokości **5 344 017,00zł** (2016 - 4 217 830 zł), co wskazuje na wzrost o 21% w stosunku do roku poprzedniego. Wkład finansowy wzrósł do kwoty 3 114 068 (2016-2 174 840 zł), wartość wkładu pozafinansowego zmalała do 1 984 685 zł (2016-2 037 090 zł). Zmiana wartości wkładu finansowego związana jest ze wzrostem środków na współpracę finansową z organizacjami o 15%.

Tabela nr 1. Wartość środków przekazanych w ramach Programu współpracy w Gdańsku we wszystkich trybach w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

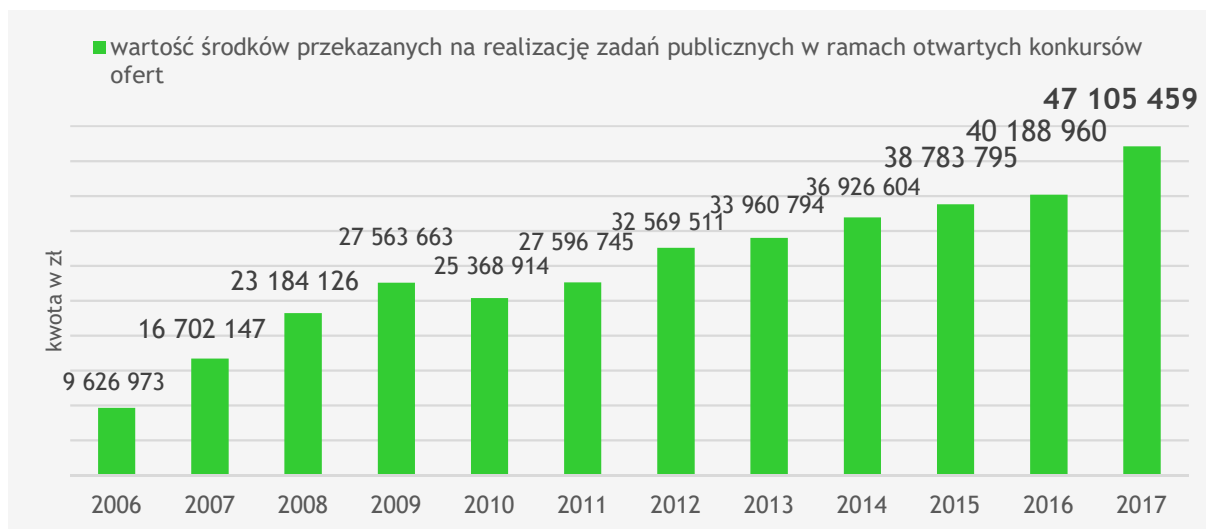
Lp.	Nazwa obszaru współpracy	Kwota dotacji (zł)	Udział procentowy
	RAZEM	47 932 264 zł	100,0%
1.	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	32 420 074,74 zł	67,7%
2.	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	350 000,00 zł	0,7%
3.	Nieodpłatna pomoc prawna	546 521,16 zł	1,1%
4.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (MOPR)	2 024 824,64 zł	4,2%
5.	Prewencja i wsparcie środowiskowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi	726 210,50 zł	1,5%
6.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (WRS)	2 329 820,00 zł	4,9%
7.	Ochrona i promocja zdrowia	112 000,00 zł	0,2%
8.	Współpraca ze środowiskiem kibiców oraz promowanie pozytywnych wzorców kibicowania	150 000,00 zł	0,3%
9.	Wspieranie przedsięwzięć związanych z utworzeniem małych placów zabaw	500 000,00 zł	1,0%
10.	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	4 012 094,00 zł	8,4%

11.	Edukacja, oświata i wychowanie	132 000,00 zł	0,3%
12.	Wypoczynek dzieci i młodzieży	553 000,00 zł	1,2%
13.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	313 000,00 zł	0,7%
14.	Promocja zatrudnienia, aktywizacja lokalnego rynku pracy i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	60 000,00 zł	0,1%
15.	Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	10 000,00 zł	0,02%
16.	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	152 496,00 zł	0,3%
17.	Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka	224 977,00 zł	0,5%
18.	Promocja i organizacja wolontariatu	330 050,00 zł	0,7%
19.	Działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje	136 683,00 zł	0,3%
20.	Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej	2 023 513,39 zł	4,22%
21.	Wspieranie zadań z zakresu porządku publicznego oraz ratownictwa i ochrony ludności	25 000,00 zł	0,1%
22.	Pozostała działalność (gala Nagrody im. Lecha Bądkowskiego)	0,00 zł	0,0%
23.	Rewitalizacja społeczna dzielnic objętych Programem Rewitalizacji	400 000,00 zł	0,8%
24.	Podnoszenie jakości przestrzeni miejskiej	390 000,00 zł	0,8%

Otwarte konkursy ofert prowadzone były przez tematycznie właściwe wydziały Urzędu Miejskiego (Wydział Rozwoju Społecznego, Wydział Środowiska, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Programów Rozwojowych, Wydział Gospodarki Komunalnej, Biuro Prezydenta ds. Kultury, Biuro Rozwoju Gdańska, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie oraz Gdański Urząd Pracy. W 2017 roku zorganizowano łącznie 32 otwarte konkursy ofert.

Wartość środków przekazanych na dofinansowanie zadań publicznych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych oraz umów wieloletnich zawartych w latach wcześniejszych systematycznie wzrasta. W roku ogólna kwota wyniosła 47 105 459,00 zł (2016 -40 188 960zł).

Wykres nr 5. Wartość środków przekazanych na realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert oraz umów zawartych w latach wcześniejszych w Gdańsku w latach 2006 - 2016 (źródło: dane własne Urzędu Miejskiego)

Jak obrazuje charakterystyka opisana powyżej, kwota przekazywanych dotacji po przeprowadzonych otwartych konkursach ofert systematycznie rośnie, co wskazuje na rozszerzanie obszarów współpracy i korzystanie z potencjału organizacji w realizacji zadań publicznych przez Miasto Gdańsk. Umowy w roku sprawozdawczym realizowane są na podstawie umów zawartych po otwartych konkursach ofert obejmujących rok obowiązywania rocznego Programu współpracy lub na podstawie umów wieloletnich zawartych w tym samym trybie w latach wcześniejszych. W niektórych obszarach realizowano zadania jedynie na podstawie umów wieloletnich zawartych w latach wcześniejszych.

Tabela nr 2. Wartość środków wnioskowanych i przekazanych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Lp.	Nazwa obszaru współpracy - otwarte konkursy ofert na realizację zadań w 2017 roku	Kwota wnioskowanej dotacji (zł)	Kwota przyznanej dotacji (zł)	Odsetek kwot przyznanych do wnioskowanych
	RAZEM	64 120 788 zł	46 955 459 zł	73,23%
1.	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	32 388 954,24 zł	32 350 788,84 zł	99,88%
2.	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	519 963,50 zł	350 000,00 zł	67,31%
3.	Nieodpłatna pomoc prawna	546 521,16 zł	546 521,16 zł	100,0%

4.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (MOPR)	2 176 466,64 zł	2 024 824,64 zł	93,03%
5.	Prewencja i wsparcie środowiskowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi	780 556,50 zł	726 210,50 zł	93,04%
6.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (WRS)	3 578 624,50 zł	2 329 820,00 zł	65,10%
7.	Ochrona i promocja zdrowia	110 000,00 zł	112 000,00 zł	101,82%
8.	Współpraca ze środowiskiem kibiców oraz promowanie pozytywnych wzorców kibicowania	nd	nd	nd
9.	Wspieranie przedsięwzięć związanych z utworzeniem małych placów zabaw	560 000,00 zł	500 000,00 zł	89,2%
10.	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	13 409 610,00 zł	3 698 900,00 zł	27,58%
11.	Edukacja, oświata i wychowanie	843 054,00 zł	132 000,00 zł	15,66%
12.	Wypoczynek dzieci i młodzieży	1 321 837,00 zł	550 000,00 zł	41,61%
13.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	842 479,75 zł	313 000,00 zł	37,15%
14.	Promocja zatrudnienia, aktywizacja lokalnego rynku pracy i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	60 000,00 zł	60 000,00 zł	100,0%
15.	Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	100 000,00 zł	0	0%
16.	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	775 990,76 zł	150 000,00 zł	19,33%
17.	Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka	276 570,00 zł	224 977,00 zł	81,35%
18.	Promocja i organizacja wolontariatu	427 078,80 zł	330 050,00 zł	77,28%
19.	Działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje	178 020,00 zł	136 683,00 zł	76,78%
20.	Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej	3 653 215,00	1 604 683,39	43,93%
21.	Wspieranie zadań z zakresu porządku publicznego oraz ratownictwa i ochrony ludności	75 000,00 zł	25 000,00 zł	33,33%

22.	Pozostała działalność (gala Nagrody im. Lecha Bądkowskiego)	nd	nd	nd
23.	Rewitalizacja społeczna dzielnic objętych Programem Rewitalizacji	956 846,48 zł	400 000,00 zł	41,80%
24.	Podnoszenie jakości przestrzeni miejskiej	390 000,00 zł	390 000,00 zł	100,0%

Tabela nr 3. Liczba umów i ofert złożonych w otwartych konkursach ofert w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Lp.	Nazwa obszaru współpracy	Liczba ofert	Liczba umów
	RAZEM	935	575
1.	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	71	61
2.	Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	30	24
3.	Nieodpłatna pomoc prawna	87	9
4.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (MOPR)	50	40
5.	Prewencja i wsparcie środowiskowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi	33	16
6.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (WRS)	51	26
7.	Ochrona i promocja zdrowia	8	6
8.	Współpraca ze środowiskiem kibiców oraz promowanie pozytywnych wzorców kibicowania	0	0
9.	Wspieranie przedsięwzięć związanych z utworzeniem małych placów zabaw	10	9
10.	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	269	177
11.	Edukacja, oświata i wychowanie	51	30
12.	Wypoczynek dzieci i młodzieży	38	22
13.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	16	8

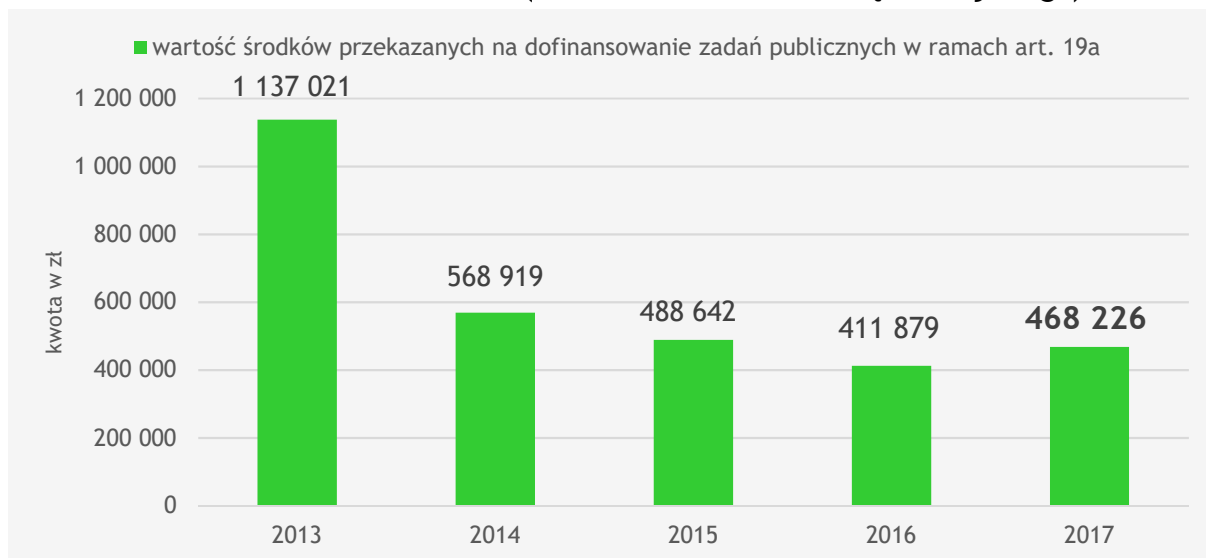
14.	Promocja zatrudnienia, aktywizacja lokalnego rynku pracy i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	1	1
15.	Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	1	0
16.	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	48	30
17.	Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka	4	2
18.	Promocja i organizacja wolontariatu	17	13
19.	Działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje	6	6
20.	Wspieranie rozwoju społeczności lokalnej	95	73
21.	Wspieranie zadań z zakresu porządku publicznego oraz ratownictwa i ochrony ludności	3	1
22.	Pozostała działalność (gala Nagrody im. Lecha Bądkowskiego)	nd	nd
23.	Rewitalizacja społeczna dzielnic objętych Programem Rewitalizacji	31	20
24.	Podnoszenie jakości przestrzeni miejskiej	1	1

Łącznie we wszystkich trybach ustaw wpłynęło 1122 ofert, zawarto 648 umów, 504 umowy w formie wsparcia (dofinansowania zadania) oraz 71 umów w formie powierzenia (finansowania zadania) oraz realizowano 73 umowy wieloletnie.

W ramach konkursów dla organizacji pozarządowych powoływane były komisje konkursowe, składające się z sześciu osób - po trzech przedstawicieli Prezydenta Miasta Gdańska i trzech przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych wskazanych przez Gdańską Radę Organizacji Pozarządowych. Celem komisji było zaopiniowanie i rekomendowanie wniosków organizacji pozarządowych do dofinansowania ze środków budżetu Miasta Gdańska Prezydentowi Miasta.

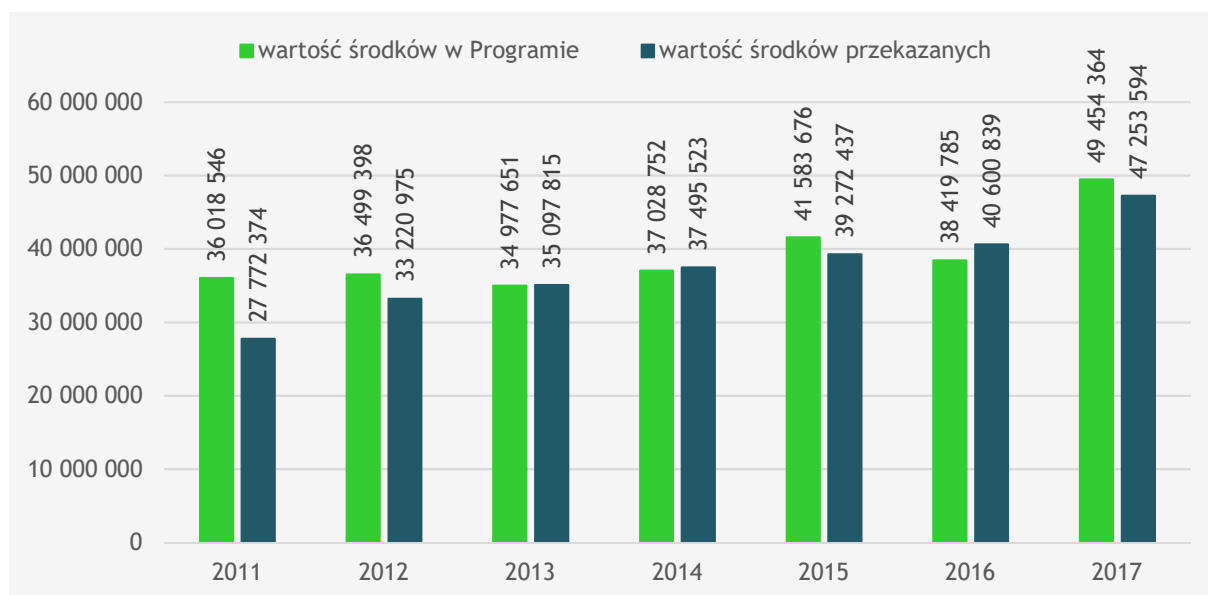
W trybie pozakonkursowym zgodnie z art. 19a ustawy w 2017 roku dofinansowano łącznie 61 projektów (2016 - 45) na kwotę 468 226,00 zł (2016 - 411 879), przez co odnotowano wzrost o ponad 50 000,00zł. Każda z umów w ww. trybie nie może przekraczać kwoty 10 000 zł udzielonej dotacji. Biuro Prezydenta ds. Kultury podpisało w tym trybie najwięcej umów: 38.

Wykres nr 6. Wartość środków przekazanych na dofinansowanie w trybie art. 19a w Gdańsku w latach 2013 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Wartość środków przekazywanych organizacjom pozarządowym systematycznie rośnie. W 2017 roku, wskazano kwotę 49 454 364,00 zł na realizację zadań Miasta przez wyłonione organizacje i inne podmioty wskazane w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W następnym, 2018 roku zaplanowano kwotę wyższą: 54 708 399,00 zł.

Wykres nr 7. Wartość środków wskazanych w Programie współpracy oraz środków przekazanych w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

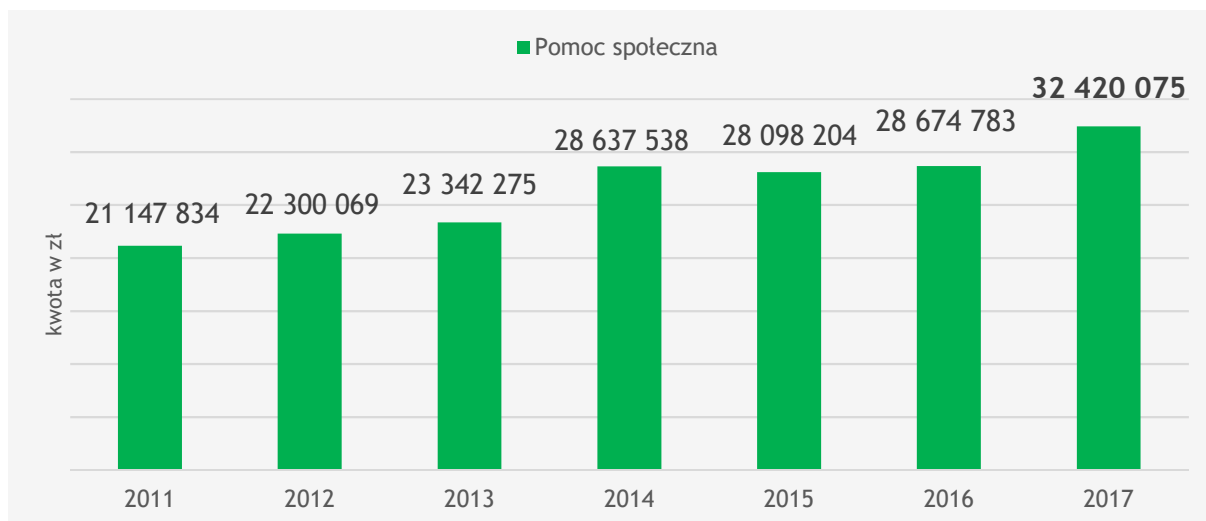

III.3. Bliższe spojrzenie na wybrane obszary zadaniowe

Największym obszarem jest sfera **pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, wyrównywania szans tych rodzin i osób**, której dotacje stanowią prawie $\frac{3}{4}$ wartości kwot w Programie współpracy. Obsługą zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku. W ramach konkursów złożono 79 ofert, z których do realizacji wybrano 61 projektów. Podpisano natomiast 122 umów, w tym 19 na okres dłuższy niż rok, oraz 61 aneksów do zawartych umów w latach wcześniejszych. W ramach zadań organizacje pozarządowe realizowały szerokie spektrum zadań m.in. usługi społeczne na rzecz mieszkańców, prowadzenie placówek - wsparcia dziennego, schronisk, zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej.

Ogólna wartość środków przeznaczonych na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównanie szans tych rodzin i osób w 2017 roku wzrosła w stosunku do lat poprzednich i wynosiła 32 420 074,74 zł (2016 - 28 674 783,00zł).

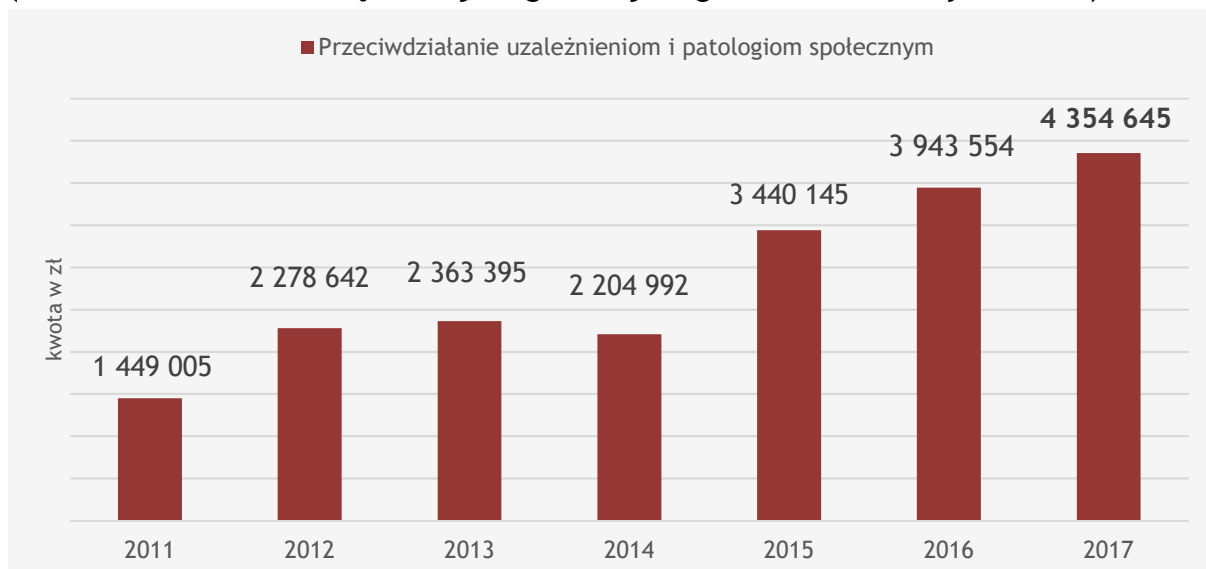
Wykres nr 8. Wartość przekazanych środków w obszarze pomoc społeczna w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Organizacje wychodziły też naprzeciw potrzebom i podejmowały wyzwanie realizacji nowych zadań. W 2017 roku rozpoczęto współpracę w zakresie m.in. utworzenia nowego Środowiskowego Domu Samopomocy dla 17 osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi, w tym dla 8 osób wymagających zwiększonego wsparcia. opracowano z przedstawicielami organizacji pozarządowych modelu wsparcia środowiskowego osób niepełnosprawnych intelektualnie z autyzmem, który uzyskał pozytywną rekomendację Grupy Sterującej działającej przy Ministerstwie Rozwoju.

Znaczącym obszarem jest **przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym**, w ramach którego realizowane są zadania wynikające z Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania zlecane były przez Urząd Miejski oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Łącznie przekazano 4 354 644,64 zł (2016 - 3 943 554 zł).

Wykres nr 9. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego i Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie).

W 2017 roku utrzymano wartość dotacji w obszarze organizacji **wypoczynku dzieci i młodzieży**. Kwota dotacji wzrosła o 121% w stosunku do 2016 roku, i wyniosła 553 000 zł. Oprócz kolonii i obozów, na które przeznaczono środki w Mieście zorganizowano pólkolonie w różnych dzielnicach dla dzieci spędzających wakacje w Gdańsku. Dofinansowano realizację 23 projektów. Wypoczynek letni zorganizowano dla 2087 dzieci i młodzieży łącznie, w tym osób z niepełnosprawnością.

Angażowanie mieszkańców jest budowaniem odpowiedzialności społecznej. Jest to odpowiedzialność za swoje miasto i otoczenie, dające jednocześnie narzędzia do częściowego zarządzania miastem, decydowania o jego charakterze. Jest to element budowania relacji i współpracy między administracją publiczną a organizacjami społecznymi, a więc mieszkańcami. Obszarem w Programie bezpośrednio odnoszącym się do powyższych działań było **wspieranie rozwoju społeczności lokalnej** poprzez wskazane pola tj.:

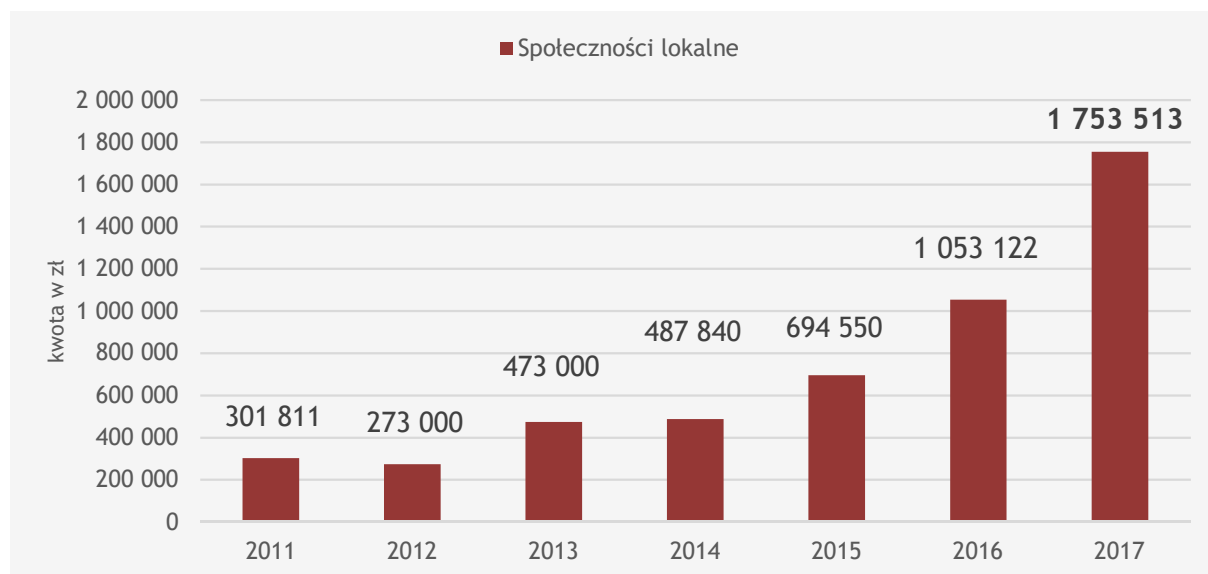
- ✓ integracji wspólnot w dzielnicach Gdańska, w szczególności prowadzenie centrów lokalnych, w tym Domów Sąsiedzkich,
- ✓ obchodów Gdańskich Dni Sąsiadów oraz organizacji lokalnych imprez o charakterze integracyjnym,
- ✓ wspierania partnerstw o charakterze lokalnym w dzielnicach,
- ✓ wspieranie sportu o charakterze rekreacyjnym i integracyjnym w dzielnicach,
- ✓ wspieranie inicjatyw młodzieżowych, w szczególności poprzez Gdański Fundusz Młodzieżowy,
- ✓ prowadzenie punktu informacyjnego Europe Direct Gdańsk,
- ✓ prowadzenia dzielnicowych portali społecznościowych w Gdańsku,
- ✓ działania wspomagające rozwój demokracji, w tym rozwój dialogu obywatelskiego,
- ✓ działania z udziałem lokalnej społeczności - utrzymanie placów zabaw,
- ✓ realizację założeń do Programu Społecznego dla Wyspy Sobieszewskiej w ramach przygotowań do Światowego Jamboree Skautowego 2023,

oraz nowe pola:

- ✓ wspieranie inicjatyw prorodzinnych w dzielnicach,
- ✓ Gdański Fundusz Innowacji Społecznych

Na realizację zadań publicznych w ramach tego obszaru przekazano łącznie środki w wysokości 2 023 513,39 zł (2016 - 1 753 513,39) Traktowanie tego obszaru jako priorytetowego widoczne jest poprzez angażowanie coraz większych środków przez Gminę Miasta Gdańska i zlecenia nowych zadań, które pojawiają się w trakcie roku. Beneficjentami było około 63 000 mieszkańców Gdańska.

Wykres nr 10. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

W 2017 roku działała sieć **Domów Sąsiedzkich** w Gdańsku pełniących integracyjną rolę w społecznościach lokalnych. Realizując swój unikatowy charakter ośrodków, odzwierciedlały niepowtarzalny charakter dzielnicy, w której powstały. Wpływają one wydatnie na budowę potencjału społecznego, wzmacnianie lokalnych relacji międzyludzkich, oraz budowanie lokalnej tożsamości. Realizacja działań skierowanych do lokalnych społeczności Miasta w ramach domów sąsiedzkich ma już kilkuletnią historię. Piecki-Migowo, Siedlce, Dolne Miasto, Ujeścisko (2 domy), Dolny Wrzeszcz oraz w ramach umów wieloletnich w dzielnicach: Nowy Port, Orunia, Stogi, Śródmieście, Brzeźno, Biskupia Górka. W tym roku miasto Gdańsk umożliwiło stworzenie klubów sąsiedzkich - mniejszej, węższej formuły centrów aktywności lokalnej. W wyniku ogłoszonych konkursów powstało pięć takich klubów we Wrzeszczu Górnym, Wrzeszczu Dolnym, Strzyży, Przymorzu, Siedlcach i Śródmieściu.

Zwiększenie środków
na funkcjonowanie
domów i klubów
sąsiedzkich o **100%**

**+ 8 nowych
domów/klubów**
w gdańskiej sieci społecznej

Odbywające się w ciągu ostatnich 12 lat **Gdańskie Dni Sąsiadów**, są już szeroko rozpoznawalną inicjatywą - jej organizatorami są sami mieszkańcy i mieszkanki Gdańska, tworzący wydarzenia w swoim otoczeniu. Mogą korzystać z pakietów startowych zawierających rzeczy przydatne przy organizacji spotkania i materiałów promocyjnych. W ramach Programu współpracy dofinansowano spotkania, święta i festyny organizowane w dzielnicach. Prócz tego, Instytut Kultury Miejskiej współpracował z kilkudziesięcioma pomorskimi organizacjami pozarządowymi - organizatorami Dni Sąsiadów.

Kolejny rok podwyższono wartość dofinansowań w zakresie **wspierania sportu o charakterze rekreacyjnym i integracyjnym** w dzielnicach. Dofinansowano 13 projektów na kwotę 94 700 zł (2016 - 53 260 zł). Realizowane projekty zaangażowały około 3200 dzieci i młodzieży, około 2200 osób dorosłych oraz czterokrotnie więcej seniorów, niż w poprzednim roku tj. 411 osób. Obejmowały organizację m.in. turniejów piłkarskich, biegowe grand prix dzielnic Gdańska (sport dla wszystkich realizowany w kilku dzielnicach), biegi na orientację oraz sportowe pikniki i integracje.

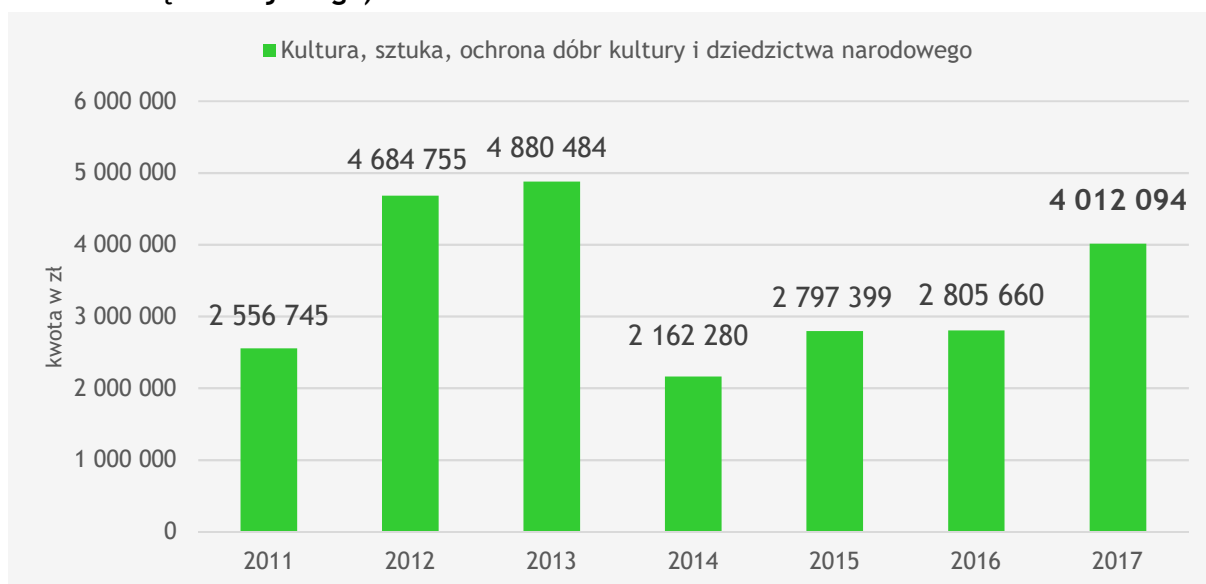
Jedną z metod budowania tożsamości lokalnej jest **prowadzenie portalu społecznościowego**, angażującego mieszkańców do przekazywania aktualnych informacji o organizowanych wydarzeniach, przedstawiania ciekawych postaci czy opisywania historii dzielnicy. W roku sprawozdawczym dofinansowano portale z dzielnic: Biskupia Górka, Dolne Miasto, Orunia, Siedlce, Stogi.

W ramach **upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka**, zwiększono środki aż trzykrotnie w porównaniu z 2016 rokiem (70 000 zł). W ramach dwóch umów, przekazano 224 977 zł na wsparcie imigrantów w zakresie informacji i pomocy prawnej, mieszkaniowej,

zawodowej, nauki języka i w sytuacjach kryzysowych, w tym grup o szczególnych potrzebach, jak osoby w procedurze uchodźczej i Romowie migrujący.

Biuro Prezydenta ds. Kultury zlecało zadania organizacjom pozarządowym w obszarze **kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego**. W ramach zawartych 177 umów wydatkowano 4 012 094 zł. Organizacje aktywują swoje środki finansowe w wysokości 2 128 249,00 zł (2016 - 973 303 zł) oraz wkład pozafinansowy -761 385 zł (2016 1 132 323 zł). Liczba osób objętych realizowanymi projektami kulturalnymi wyniosła 334 044 osób. Na rzecz projektów pracowało 1079 pracowników oraz 1 291 wolontariuszy.

Wykres nr 11. Wartość przekazanych środków w obszarze w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego (...) w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

III.4. Inne formy współpracy finansowej

Organizacje pozarządowe i inne podmioty działające w sferze pożytku publicznego realizowały zadania wykorzystując środki finansowe przekazane w innym trybie niż ustawa o działalności pożytku publicznego i ustawa o zdrowiu publicznym. Łącznie zaangażowano środki budżetowe w wysokości **49 742 429,37 zł**. Poniżej przedstawione są inne tryby wraz z nazwą zadania.

Subwencja oświatowa przekazywana jest według zasad ustalonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na finansowanie zadań oświatowych z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego. Łącznie w 2017 roku

jednostkom oświatowym prowadzonym przez organizacje pozarządowe przekazano 42 792 020,49 zł.

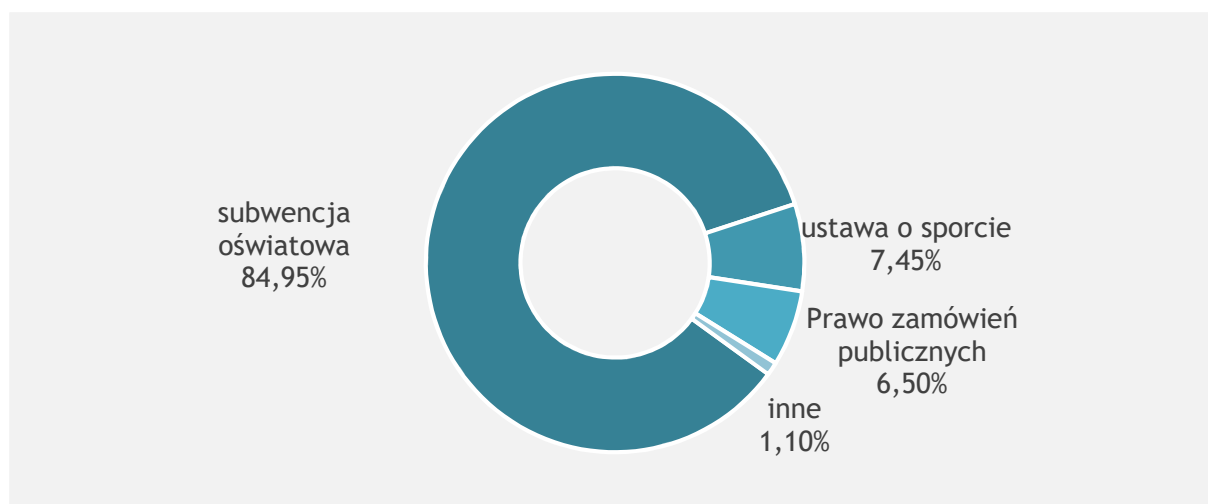
W trybie **ustawy o sporcie** przekazano dotacje na wsparcie realizacji 164 projektów na ogólną kwotę 3 698 902 zł. Były to zadania realizowane przez stowarzyszenia kultury fizycznej oraz uczniowskie kluby sportowe w zakresie organizacji i prowadzenia zawodów sportowych, imprez sportowo - rekreacyjnych, szkoleń i zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży. Projekty objęły 98 086 osób, w tym 21 482 dzieci i młodzieży, 25 731 osób dorosłych oraz 1803 seniorów. Realizatorzy działań zaangażowali w realizację projektów swój wkład własny w wysokości 6 909 272,09 zł, w tym wkład finansowy wyniósł 5 050 975,09 zł. Wysoki wkład wynika z angażowania środków sponsorskich oraz składek członkowskich.

W 2017 roku Wydział Rozwoju Społecznego, Biuro Prezydenta ds. Kultury oraz Wydział Środowiska, zleciły podmiotom określonym w art. 3 ust.2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie trzydzieści pięć zadań w trybie **ustawy Prawo zamówień publicznych** na łączną kwotę 3 221 506,00 zł. Największym zadaniem jest kolejna edycja 2017 - 2019 **Programu Edukacji Morskiej** dla uczniów gdańskich szkół. Na zadanie realizowane wspólnie z Fundacją Gdańską Miasto przeznacza kwotę 1 047 960 zł, czyli blisko 350 000 zł rocznie. Zakres umowy obejmuje: określone w „Programie Edukacji Morskiej w Gdańsku” zadania związane z upowszechnianiem wśród młodzieży żeglarstwa, aktywnej turystyki, związanej z morzem historii miasta i zagadnień ekologii morza oraz zasad bezpieczeństwa na wodzie, a także pakiet działań wspierających realizację programu. W 2017 roku w programie wzięło udział 2 487 dzieci i 113 opiekunów.

W trybie **zlecania zadań i udzielania dotacji na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną** Fundacji Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej zlecono zadanie „Automatyczny monitoring stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego”, który obejmował badanie stężenia niektórych zanieczyszczeń oraz upowszechnianie tej informacji w różnych formach (kwota 500 000 zł).

Struktura wydatków wskazuje, iż główne miejsce zajmuje subwencja oświatowa, ze względu na znaczne podwyższenie jej wartości, na drugim miejscu są inicjatywy finansowane w trybie Ustawy o sporcie, zaś trzecim z kolei zadania zlecone w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych.

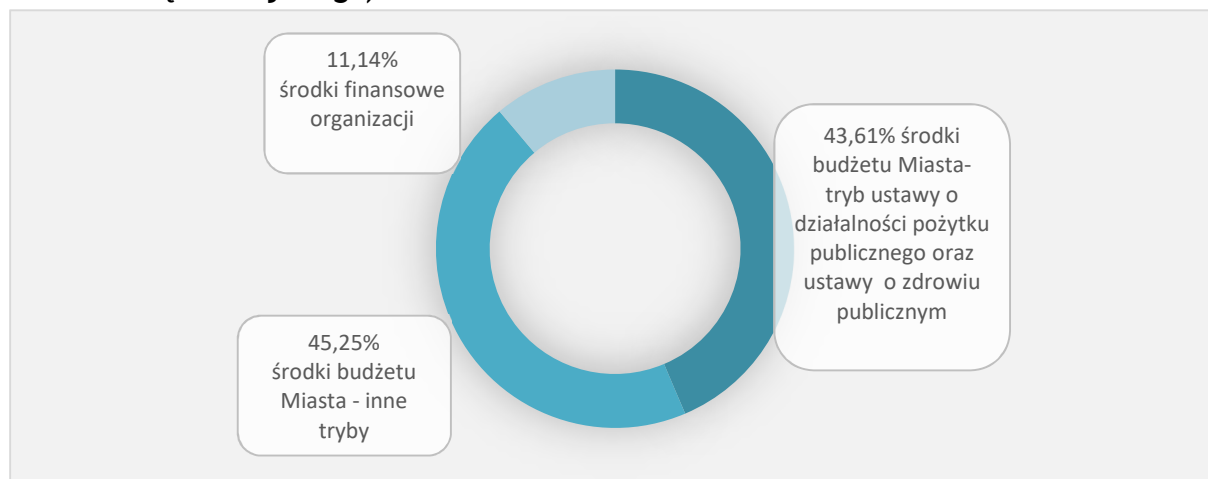
Wykres nr 12. Udział procentowy środków finansowych przekazanych poza trybem ustawy o działalności pożytku publicznego (...) i ustawy o zdrowiu publicznym, w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Suma środków finansowych, jakie przekazywane są na realizację zadań przez organizacje pozarządowe we wszystkich wskazanych wyżej trybach równa się **97 674 693,37 zł**. W przeliczeniu na jednego mieszkańca Gdańska przekazano kwotę 210,39 zł.

Miasto Gdańsk współpracuje również z organizacjami w formie **udzielenia pożyczek**: w 2017 r. udzielono jednej takiej formy dla Fundacji Pomóż Mi Życ w wysokości 30 000 zł.

Wykres nr 13. Udział środków finansowych zaangażowanych w realizację zadań przez organizacje pozarządowe we wszystkich trybach w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

III.5. Współpraca pozafinansowa

Urząd Miejski jak i jednostki podległe podjęły szeroką współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie działań krótko- i długoterminowych. Podane w sprawozdaniu informacje dotyczące m.in. konsultacji, działalności rad z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych przedstawione w Rozdziale II, wsparcie w zakresie udostępniania lokali opisane w Rozdziale V czy komunikacja i promocja prezentowane w Rozdziale VI są również przykładami współpracy nie angażującej środków finansowych.

Poza powyższym, wśród przykładów wspólnych działań i przedsięwzięć sektora samorządowego i pozarządowego podjętych w 2017 roku można znaleźć:

- ✓ Wdrażanie Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych i współpraca w ramach Platformy Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych:
 - Działania pilotażowe koordynowane przez organizacje pozarządowe: prowadzenie Punktu Wsparcia Osób Zadłużonych (przez 2 m-ce) oraz organizacja Trzeciego Dnia bez Długów. Przygotowanie i przeprowadzenie cyklu zajęć pozalekcyjnych z edukacji ekonomicznej (w 6 szkołach).
- ✓ Zaangażowanie interesariuszy w proces opracowywania Modelu Wspierania Rozwoju Społeczności Lokalnych w ramach projektu „CHANGE! - społeczne planowanie usług publicznych” (URBACT III EFRR), którego celem jest wzmacnianie społeczności lokalnych w zdolności do zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz do tworzenia więzi w oparciu o wartości solidarności i dobra wspólnego.
- ✓ Konsultacje koncepcji funkcjonalno-użytkowych oraz projektów remontów i adaptacji przestrzeni i lokali przeznaczonych na realizację działań społecznych, w tym w ramach rewitalizacji (Ujeścisko, Chełm, Orunia, Stogi, Osowa, Siedlce, Przeróbka).
- ✓ Współpraca przy realizacji programu „Solidarność Codziennie” (w Europejskim Centrum Solidarności) i cyklu seminariów „Gdańska Szkoła Solidarności Codziennie” o charakterze edukacyjnym i sieciujących gdańskich społeczników, animatorów, aktywistów lokalnych. Rozpoznano potrzeby społeczników, plany rozwojowe oraz obszary, w których potrzebne jest wsparcie szkoleniowe i inspiracyjne.

Współorganizowano spotkania i przedsięwzięcia m.in.:

- ✓ Gdański Tydzień Wolontariatu
- ✓ Promocja Wyspy Sobieszewskiej podczas Free Time Festiwalu
- ✓ Spotkanie plenarne Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych
- ✓ Trzy tury szkoleń z obsługi portalu Witkac.pl
- ✓ Targi NGO podczas Dni Gdańska
- ✓ Fora Migracji i Integracji

Ważnym polem jest także wspólna realizacja projektów przez samorząd i organizacje pozarządowe, pośród których wymienić można:

- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował projekty oraz inne inicjatywy i projekty we współpracy z organizacjami m.in.:
- ✓ szkolenie pt. „Wzajemne postrzeganie Romów i grupy większościowej - stereotypy o Romach, kultura romska, efektywna współpraca z Asystentem Edukacji Romskiej”,
- ✓ Szkolenie dla asystentów rodziny i psychologów MOPR z obszaru profilaktyki pt. „Diagnozowanie problemów alkoholowych u kobiet. Testy przesiewowe. Jak edukować kobiety na temat wpływu alkoholu na rozwój dzieci w okresie płodowym”

Spotkania, akcje:

- ✓ „Mamomorfozy” - metamorfozy dla mieszkanki okolicy Długich Ogrodów z okazji Dnia Matki wraz z wystawą zdjęć z wydarzenia w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gdańsku Filia nr 43.
 - ✓ „Słonecznikowe Długie Ogrody” - akcja zachęcająca do wspólnego, sąsiedzkiego zadbania o zniszczoną przestrzeń w parku św. Barbary.
 - ✓ „Festyn Letni”
 - ✓ Wydarzenie „Olimpiada sportowa”
 - ✓ „Festyn zimowy” (II edycja) - uroczyste nadanie imienia Parkowi Św. Barbary.
 - ✓ Nowe wzory ofert, umów i sprawozdań z wykonanych zadań.
 - ✓ Spotkanie noworoczne na Placu Wybickiego - spotkanie integrujące mieszkańców
 - ✓ Bal Seniora w Stacji Orunia - zwieńczenie działań skierowanych do seniorów.
 - ✓ Święto ulicy Grażyny - spotkanie integracyjne dla mieszkańców.
 - ✓ Udział w partnerskiej inicjatywie - Promocja i Rozwój Gdańskiego Wolontariatu.
 - ✓ 19 Wielki Festyn Oruński - spotkanie mieszkańców, wynik procesu współpracy lokalnych instytucji i organizacji, promocja dzielnicy.
 - ✓ 18 Rozświetlenie choinki na Oruni, Jarmark Gościnny - działanie integrujące społeczność, promocja wsparcia potrzebujących.
 - ✓ Seniorze bądź ostrożny - spotkania informujące o metodach oszustów i skutecznych narzędziach obrony.
 - ✓ Senior Cafe w ramach Dni Gdańska - organizacja kawiarenki skierowanej do seniorów.
 - ✓ Warsztaty „Dziecko w procedurze NK” w ramach projektu „Gdańsk Blisko Rodziny”.
- ✓ Instytut Kultury Miejskiej realizował projekty we współpracy z organizacjami pozarządowymi m.in.:
- Metropolitanka/Stocznia jest Kobietą ze Stowarzyszeniem Arteria, Fundacją Przestrzeń Kobiet, Fundacją Promocji Solidarności,
 - współpraca ze Stowarzyszeniem Waga i Opowiadaczami Historii Dolnego Miasta, Stowarzyszeniem 180 Stopni przy projekcie Lokalni Przewodnicy i Przewodniczki (współpraca przy merytoryce projektu i logistyce),
 - współpraca z fundacją British Council przy projekcie Akademia Active Citizens;
 - współpraca z kilkudziesięcioma pomorskimi organizacjami pozarządowymi, które organizują sąsiedzkie święta i festyny w ramach wydarzeń Gdańskich Dni Sąsiadów,
 - współpraca ze Stowarzyszeniem Stara Oliwa - udostępnienie sali teatralnej w Gdańsku Oliwie.

- ✓ Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt „Promyk” w Gdańsku współpracuje z organizacjami pozarządowymi w następującym zakresie:
 - w zakresie pomocy przy adopcjach, co jest szczególnie ważne przy psach rasowych, pomocy osobom adoptującym w socjalizacji psów, zaznajomieniu nowych właścicieli z cechami psychicznymi rasy,
 - ścisła współpraca ze stowarzyszeniem „Wild Dogs”, udzielającym się charytatywnie w organizacji różnych przedsięwzięć na rzecz osób potrzebujących pomocy.
 - od lat w Schronisku działa wolontariat: w 2017 powstała Rada Interesariuszy przy schronisku mająca na celu poprawę współpracy pomiędzy Schroniskiem a wolontariatem. Wprowadzono dokumentację, cele i zadania na przyszłość. Pod koniec roku pomiędzy Schroniskiem a wolontariuszami zawarte było 180 umów świadczenia pracy. Wolontariat działa na terenie Schroniska przede wszystkim w zakresie wyprowadzania psów na spacer, socjalizacji psów i kotów oraz ich pielęgnacji. Wolontariusze organizują we współpracy ze Schroniskiem różnego rodzaju imprezy mające na celu jego promocję, uczestniczą również w festynach i spotkaniach organizowanych przez naszą placówkę,
 - promocja gdańskiego zoo, poszerzenie liczby odbiorców edukacji i rekreacji na terenie MOZW, integracja grup społecznych i zawodowych na terenie ZOO, promocja działalności edukacyjnej i wychowawczej (otoczenie wsparciem edukacyjnym dzieci nieuleczalnie chorych),
 - kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób Potrzebujących „Światło i Cienie” Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych realizowana była w ramach projektu pod nazwą „Samodzielność” i rozszerzona o całoroczne, cykliczne warsztaty edukacyjne ze strony działu dydaktycznego Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego,
 - program „Wieczór Marzeń w Zoo” skierowany do dzieci nieuleczalnie chorych - 4 organizacje, 460 osób wraz z opiekunami,
 - akcja edukacyjno - rekreacyjna dla osób starszych - „Zwierzobombka dla Seniora” zorganizowana przy współpracy z Polskim Związkiem Niewidomych.

Ponadto Miasto Gdańsk współpracowało z:

- Pomorskim Instytutem Naukowym im. prof. Brunona Synaka wspólnie z Gdańską Organizacją Turystyczną, przy realizacji kwartalnych badań ankietowych przeprowadzanych wśród turystów odwiedzających Gdańsk, których wyniki dostarczają informacje o społeczno-ekonomicznym profilu osób przyjeżdżających do Gdańska, ich zadowoleniu z pobytu w Gdańsku oraz wpływie ruchu turystycznego na lokalną gospodarkę,
- Gdańską Organizacją Turystyczną (GOT) w zakresie promocji turystycznej Gdańska - rozwój narzędzi służących promocji turystycznej miasta, produktów i ofert turystycznych m.in. Gdańska Karta Mieszkańca; organizacji informacji turystycznej; promocji turystyki biznesowej Gdańska i Regionu Pomorskiego pn. „Gdańsk zaprasza”, współorganizacja zwiedzania Gdańska w ramach akcji „Spacer po Gdańsku z przewodnikiem”.

- Pomorską Regionalną Organizacją Turystyczną (PROT) w zakresie promocji turystycznej m.in. prezentacja walorów turystycznych Gdańska na międzynarodowych targach turystycznych, portal pomorskie.travel,
- Polskim Towarzystwem Turystyczno - Krajoznawczym (PTTK) w Gdańsku w zakresie organizacji zwiedzania Gdańska dla turystów i mieszkańców wybranymi trasami i szlakami turystycznymi w ramach „Spacerów po Gdańsku z przewodnikiem”, organizacji akcji letniej „Tramwajem zabytkowym po Gdańsku”, opracowania, oznakowania i utrzymania szlaków turystyki pieszej przebiegających w granicach administracyjnych Gdańska.

III.6. Ocena współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi

Projekty dofinansowywane przez Miasto Gdańsk, a realizowane przez organizacje pozarządowe poddawane są wrywkowej kontroli na miejscu realizacji zadania, a wszystkie sprawdzane są oparciu o sprawozdanie z realizacji zadania pod kątem zgodności realizacji z umową oraz prawidłowości rozliczeń finansowych. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 124 kontrole. W trakcie kontroli stwierdzono 23 nieprawidłowości.

Współpraca oceniona przez komórki i jednostki organizacyjne Miasta zlecające zadania organizacjom pozarządowym pod względem rzetelności, terminowości i profesjonalizmu, przebiegała prawidłowo. Średnia ocena wyniosła 4 (w skali od 1 do 5). W ocenie podkreślano, iż z większością organizacji współpraca była na wysokim lub bardzo wysokim poziomie i charakteryzowała się profesjonalizmem i odpowiedzialnością. Dzięki organizacjom udało się budować i pracować w międzysektorowych partnerstwach i realizować wiele różnorodnych zadań. Docenione zostało ogromne zaangażowanie organizacji przy prowadzeniu działań. Jako obszary wymagające poprawy wskazywano w szczególności obsługę administracyjną projektu i umiejętność korzystania z generatora projektów Witkac, w tym m.in. dostarczanie dokumentów aktualizacyjnych do oferty w określonym czasie, przekazywanie aktualnych informacji i komunikatów z przebiegu realizacji zadania, dotrzymywania terminów sprawozdawczych oraz rzetelność w rozliczaniu dotacji. Problemem jest także brak wykwalifikowanej kadry do obsługi projektów w małych organizacjach.

III.7. Wskaźniki monitoringu realizacji Programu w odniesieniu do szczegółowych celów współpracy

Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2017 zawierał listę wskaźników monitorujących stan współpracy z organizacjami pozarządowymi w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego w odniesieniu do szczegółowych celów współpracy.

Tabela nr 4. Wskaźniki monitoringu celów szczegółowych Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Cel 1.	Wzmocnienie zaangażowania organizacji działających na rzecz mieszkańców Gdańska w procesy projektowania lokalnego rozwoju i podejmowania decyzji oraz wzmocnienie ich potencjału:	Wartość
1.	liczba zespołów wspólnych, w tym zespołów dialogu obywatelskiego	61
2.	liczba organizacji podejmujących po raz pierwszy zadania publiczne w oparciu o dotacje	68
3.	liczba organizacji korzystających z dotacji	477
4.	liczba ofert złożonych w konkursach	935
5.	liczba umów, które nie zostały zrealizowane lub zostały rozwiązane przez Miasto z przyczyn zależnych od realizatora	2
6.	alokacja na zadania z zakresu wsparcia organizacji pozarządowych	49 253 594
7.	wielkość własnego wkładu finansowego i pozafinansowego, w tym wkładu osobowego organizacji w realizację zadań publicznych	finansowy: 3 114 068 zł pozafinansowy: 1 984 685 zł
Cel 2.	Zwiększenie udziału organizacji w realizację polityk publicznych	Wartość
1.	liczba umów zawartych w formie wsparcia oraz w formie powierzenia	wspieranie: 581 powierzenie: 71
2.	liczba umów zawarta na okres dłuższy niż 1 rok	30
3.	liczba umów zawartych na realizację zadań w poszczególnych obszarach zadaniowych	łącznie: 652 → Tabela nr 3
4.	liczba zadań, których realizację zlecono organizacjom	477
5.	wysokość kwot udzielonych dotacji w poszczególnych obszarach zadaniowych	łącznie: 47 932 264 → Tabela nr 2
6.	liczba organizacji korzystających z dotacji	477
7.	odsetek sumy kwot przydzielonych w stosunku do sumy kwot wnioskowanych	73,53%
Cel 3.	Wsparcie rozwoju lokalnej współpracy	Wartość
1.	liczba projektów realizowanych w partnerstwie Miasto-organizacje	16
2.	liczba ofert wspólnych złożonych w konkursach	2
3.	liczba lokalnych partnerstw na rzecz lokalnego rozwoju	33

Cel 4.	Rozwój potencjału wolontariackiego oraz aktywności prospołecznej	Wartość
1.	liczba osób zaangażowanych po stronie organizacji w realizację zadań publicznych, z podziałem na wolontariuszy i pracowników	wolontariusze: 4 803 pracownicy: 3 663
2.	wielkość własnego wkładu finansowego i pozafinansowego organizacji w realizację zadań publicznych, w tym wkładu osobowego	finansowy: 3 114 068 zł pozafinansowy: 1 984 685 zł
3.	liczba wolontariuszy zarejestrowanych w bazie kiwi.org.pl (tylko zasób RCW)	2400
4.	liczba wolontariuszy zaangażowanych w wydarzenia organizowane przez miasto i jego jednostki	4060
Cel 5.	Kształtowanie prozdrowotnych postaw mieszkańców i propagowanie zdrowego stylu życia (z zakresu sportu powszechnego, przeciwdziałania uzależnieniom oraz ochrony i promocji zdrowia)	Wartość
1.	liczba umów zawartych na realizację zadań w poszczególnych obszarach zadaniowych	sport: 164 przeciwdziałanie uzależnieniom: 66 zdrowie: 48
2.	wysokość kwot udzielonych dotacji w poszczególnych obszarach zadaniowych	sport: 3 698 902,00 przeciwdziałanie uzależnieniom: 4 354 644,64 zdrowie: 838 210,50
3.	liczba ofert złożonych w poszczególnych obszarach zadaniowych	sport: 300 przeciwdziałanie uzależnieniom: 101 zdrowie: 41
4.	liczba beneficjentów w poszczególnych obszarach zadaniowych, z podziałem na grupy wiekowe: dzieci i młodzież (do 18r.ż.) osoby dorosłe (19-59 r.ż.), seniorzy (60+)	sport: 21 482 / 25 731 / 1803 przeciwdziałanie uzależnieniom: 7897/3347/2589 zdrowie: 1 329/1926/bd

Cel 6.	Rozwój integracji w dzielnicach	Wartość
1.	liczba domów sąsiedzkich i centrów lokalnych	17
2.	liczba portali dzielnicowych	5
3.	liczba imprez sąsiedzkich, integracyjnych w dzielnicach	33
4.	liczba uczestników imprez sąsiedzkich i integracyjnych w dzielnicach	11 403

Cel 7.	Budowa kompleksowego systemu wsparcia mieszkańców	Wartość
1.	wysokość kwot udzielonych dotacji w poszczególnych obszarach zadaniowych	łącznie: 47 932 264,00 → Tabela nr 1
2.	liczba beneficjentów zrealizowanych zadań, z podziałem na grupy wiekowe: dzieci i młodzież (do 18 r.ż.) osoby dorosłe (19-59 r.ż.), seniorzy (60+)	łącznie: 464 958,00 z dostępnych danych: do 18 r.ż.: 43 095 19-59 r.ż.: 58 171 60+: 20 862
3.	liczba umów zawartych na realizację zadań w poszczególnych obszarach zadaniowych	łącznie: 652 → Tabela nr 3
4.	liczba organizacji korzystających z dotacji	477

ROZDZIAŁ IV. WSPARCIE DZIAŁANIA ORGANIZACJI I AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

Środowisko organizacji pozarządowych realizując zadania w obszarze działalności pożytku publicznego korzystało także z miejscowych zasobów lokalowych, ze środków dedykowanych wsparciu i rozwojowi organizacji oraz rozwojowi wolontariatu. Przygotowanie klimatu i rozwiązań organizacyjnych dla włączania wolontariuszy w działania jest niezwykle ważne.

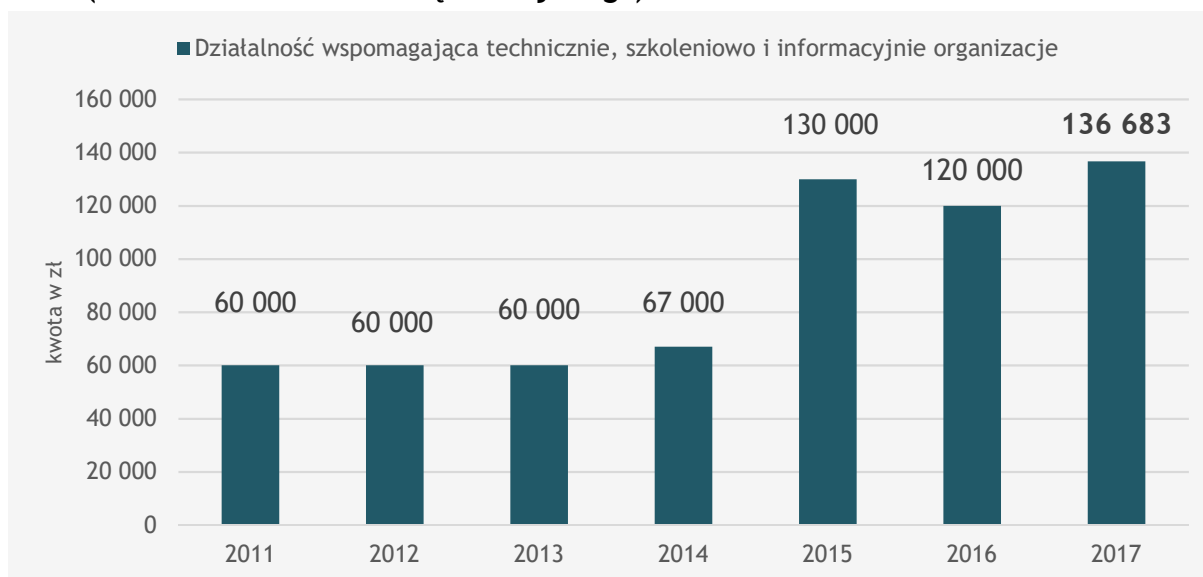
Z drugiej strony pobudzanie aktywności społecznej, szczególnie w okolicy swojego miejsca zamieszkania, jest celem, które wyraźnie może wpłynąć na podwyższenie jakości życia mieszkańców dzięki wpływowi na otoczenie. Partycypacja we wszelkiego rodzaju działaniach, opiniowanie czy planowana zmiana buduje poczucie odpowiedzialności i świadomości w zakresie możliwości wpływu mieszkańców na dzielnicę.

IV.1. Wsparcie techniczne, szkoleniowe i informacji organizacji

W 2017 roku w ramach obszaru współpracy określonego w Programie **działalność organizacji wspomagających technicznie, szkoleniowo i informacyjnie inne organizacje** dofinansowano 7 projektów na łączną kwotę 136 683,00 zł. Zrealizowane zadania obejmowały między innymi prowadzenie sekretariatu GROU, szkolenia dla liderów, organizację konferencji czy wsparcie NGO w zakresie szkoleń i zaplecza technicznego. Gdańskie Centrum Organizacji Pozarządowych w ramach wzmacniania potencjału gdańskich organizacji m.in. udzielało doradztwa specjalistycznego, prowadziło coaching rozwojowy dla dojrzałych organizacji oraz asystenturę dla młodszych podmiotów. Ponadto liderzy i animatorzy trzeciego sektora, mogli skorzystać z doradztwa i programu edukacyjnego w ramach projektu „Solidarność Codziennie” Europejskiego Centrum Solidarności.

W ramach dobrej współpracy przekazywano wykorzystany także zamortyzowany sprzęt komputerowy z zasobów Urzędu Miejskiego, który był sprawny, a już nieprzydatny w pracy Urzędu.

Wykres nr 14. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

W 2017 roku wydano kilka wydawnictw skierowanych wszystkim mieszkańcom Gdańska, szukającym informacji, które mogą wspierać ich inicjatywy społeczne:

- ✓ Szkoła i przedszkole współpracy. Partnerstwo dla rozwoju.
- ✓ Gdańsk dla seniorów. Informator 2017/2019.
- ✓ Program bezpieczeństwa ekonomicznego i wsparcia osób zadłużonych.
- ✓ Kreatywna pedagogika. Uczymy twórczo, mądrze, inaczej.
- ✓ Dziecko w rozwodzie. Poradnik dla rodziców.
- ✓ Pocieszek - poradnik dłużnika.

Wydawnictwa są bezpłatne i można je pobrać ze strony Miasta Gdańska: <http://www.gdansk.pl/urzed-miejski/wydzial-rozwoju-spolecznego/Materialy-Edukacyjne,a,2708>

IV.2. Udostępnianie lokali użytkowych

Organizacje pozarządowe mogą ubiegać się o przekazywanie lokali użytkowych na wynajem na preferencyjnych warunkach lub o ich użyczenie. Dotyczy to wyłącznie organizacji nie prowadzących działalności zarobkowej, przeznaczających uzyskiwane dochody na działalność statutową.

W Gdańsku określonym podmiotom nie prowadzącym działalności zarobkowej, przeznaczającym uzyskiwane dochody na działalność statutową (zastrzeżenie prowadzenia działalności nie zarobkowej nie dotyczy m.in. zakładów opieki zdrowotnej) przyznane zostało uprawnienie do wynajmu lokali użytkowych z zastosowaniem preferencyjnej stawki

czynszu. W odniesieniu do m.in.: do stowarzyszeń, fundacji, organizacji działających w sferze pożytku publicznego, przy wynajmie stosuje się stawkę czynszu w wysokości - 10% stawki bazowej. W odniesieniu do organizacji posiadających status OPP - 5% stawki bazowej. W 2017 roku stawka bazowa, ustalona na podstawie przeprowadzonego badania rynku najmu wynosiła: w strefie prestiżu (ul. Długa i Długi Targ) 89,44 zł, a w pozostałej strefie 28,44 zł za m² powierzchni lokalu oraz 10,33 zł za m² powierzchni garażu.

Na przestrzeni 2017 roku przeprowadzono 17 postępowań bezprzetargowych, obejmujących 23 lokali przeznaczonych do najmu, w wyniku których zawarto 23 umów **najmu** lokali użytkowych - z zastosowaniem preferencyjnej stawki czynszu najmu, pod warunkiem złożenia przez dany podmiot oświadczenia o przyjęciu do realizacji obowiązku technicznego utrzymania i remontu lokalu. Podmioty miały również możliwość uzyskania komunalnego lokalu użytkowego w formie użyczenia w celu realizacji swoich celów statutowych. Użyczenie lokalu użytkowego następowało na okres 3 lat. Okres użyczenia mógł być przedłużony o kolejny okres do 5 lat, po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwej Komisji Rady Miasta Gdańska. W 2017 roku oddano w **użyczenie** na rzecz organizacji pozarządowych łącznie 22 lokale użytkowe, w tym pięciu nowym użytkownikom. Łącznie z tytułu użyczenia 150 lokali na rzecz organizacji pozarządowych, Gmina utraciła potencjalnie możliwe do uzyskania przychody w wysokości 9 455 461,46 zł (z VAT) w skali roku (z 252 lokali użytkowanych przez organizacje w 2017 roku).

Aktualnie obowiązuje Regulamin Użyczenia Lokali Komunalnych, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 1549/16 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 7 października 2016 roku. W uzasadnionych przypadkach podmioty korzystające z komunalnych lokali użytkowych na preferencyjnych zasadach (użyczenie, preferencyjna wysokość najmu), za zgodą wynajmującego **mogą podnając część zajmowanego lokalu innym podmiotom, pod warunkiem przeznaczenia uzyskiwanych dochodów w całości na działalność statutową.**

Wydział Skarbu współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie 30 nieruchomości oddanych w użytkowanie 23 organizacjom. Ponadto dwie nieruchomości zostały przekazane stowarzyszeniom, tj. Stowarzyszeniu „Kupców Polanki” oraz Stowarzyszeniu Kupców Targowiska Gdańsk - Wrzeszcz, na cele prowadzenia targowisk miejskich.

W nieruchomościach oświatowych kontynuowano umowy użyczenia - 4 organizacje korzystają z użyczonych powierzchni w 4 szkołach na terenie Gdańska. Na rzecz działania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie użycza 22 lokale i budynki organizacjom pozarządowym, w tym np. na prowadzenie mieszkań chronionych, prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, Osiedle „Sitowie”. Przez cały rok nieodpłatnie udostępniane były pomieszczenia na potrzeby spotkań organizacji pozarządowych i realizacji ich działań statutowych w budynkach Urzędu Miejskiego, jednostek miejskich, jak i sal budynków szkolnych.

W ramach Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego na rzecz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przekazywane są lokale mieszkalne z przeznaczeniem na mieszkania wspomagane i mieszkania ze wsparciem. Roczny limit lokali mieszkalnych, które przeznaczane są na cele programu wynosi 50 mieszkań. Część lokali mieszkalnych przeznaczanych na mieszkania wspomagane jest przekazywana z zasobu Miasta bezpośrednio organizacjom pozarządowym (m.in. Fundacja FOSA, Stowarzyszenie Przyjazna

Dłoń, Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek, PSONI), które prowadzą w nich mieszkania wspomagane. Adresatami Programu są osoby i rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, tj. między innymi: osoby w kryzysie bezdomności, osoby niepełnosprawne, seniorzy, ofiary przemocy domowej, wychowankowie pieczy zastępczej, rodziny z problemem bezradności opiekuńczo - wychowawczej.

IV.3. Wolontariusze w Gdańsku

Na przestrzeni ostatnich lat w Gdańsku wolontariat znacznie się rozwinął, stając się sposobem na włączanie mieszkańców w nurt codziennego, aktywnego współtworzenia rzeczywistości. Wolontariat kształtuje człowieka, jego osobowość, wspomaga najbardziej potrzebujących. Rozwój wolontariatu jest również szansą na podniesienie kompetencji instytucjonalnych organizacji pozarządowych, kompetencji osobistych ich liderów oraz działających w nich wolontariuszy. Poprzez zachęcanie gdańszczan do działania na rzecz społeczności lokalnych, oddziałujemy na rozwój społeczny i inwestujemy w rozwój Gdańska.

Wykres nr 15. Wartość przekazanych środków w obszarze promocji i organizacji wolontariatu w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

W roku 2017 zaplanowano wartość dotacji na promocję i organizację wolontariatu zaplanowano w łącznej wysokości 339 000,00 zł, natomiast zgodnie z podpisanymi umowami, przekazano łącznie 330 050,00 zł. Organizacje pozarządowe wzmocniły realizację zadania publicznego w tym obszarze, poprzez zaangażowanie wkładu własnego zarówno finansowego jak i pozafinansowego w wysokości 107 800,80 zł (wkład finansowy stanowił 21,18%).

Kwotą 70 000 zł dofinansowano realizację 12 projektów, które dotyczyły organizacji szkoleń dla wolontariuszy działających na potrzeby własne organizacji. Szkolenia miały na celu przygotowanie wolontariuszy do często specjalistycznych działań organizacji oraz zawierały elementy integracyjne.

Podpisano ponadto nową trzyletnią umowę na wsparcie prowadzenia miejskiego centrum wolontariatu jako miejsca kompleksowo zajmującego się promocją, planowaniem rozwoju wolontariatu, pośrednictwem pracy wolontarystycznej, szkoleniami wolontariuszy, a także realizacją projektu wolontariatu w przestrzeni publicznej Gdańska, czyli obsługą wolontarystyczną publicznych wydarzeń o charakterze sportowym, rekreacyjnym, turystycznym i promocyjnym. W 2017 roku przekazano na to zadanie 194 000 zł Regionalnemu Centrum Wolontariatu w Gdańsku.

W ramach marki **Wolontariat Miasta Gdańska**, kierunkowano działania na jej ugruntowanie, aby każda organizacja mogła korzystać z siły wspólnego przekazu jednocześnie zachowując swoją specyfikę i odrębność działania.

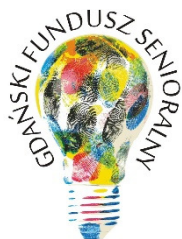
Warto podkreślić, iż wspólnie z licznymi organizacjami pozarządowymi wypracowano 6 głównych obszarów działania w obszarze wolontariatu takich jak: edukacja i wychowanie; kultura; zwierzęta i przyroda; sport i zdrowie; wolontariat w przestrzeni publicznej; pomocowy (pomoc ludziom). Ustalono, iż wspólnie z Miastem organizacje będą informować, promować oraz budować silną markę wolontariatu w Gdańsku, a jednym z narzędzi, które do tego posłużył jest film pokazujący działania we wszystkich wyżej wspomnianych obszarach stworzony wspólnie przez organizacje.

Po raz drugi odbył się Gdański Tydzień Wolontariatu. W dniach 2-8 grudnia 2017 roku organizacje oraz instytucje publiczne organizowały liczne wydarzenia takie jak: Gala Wolontariuszy z konkursem Aktywni w Mieście, wspólne śniadanie wolontariuszy, konkurs fotograficzny, parada gdańskich wolontariuszy, konferencja - Wolontariat Pracowniczy „Spojrzenie z różnych perspektyw”, inicjatywy wolontariacie, debata - Wolontariat jako narzędzie integracji dla nowych mieszkańców Gdańska, liczne szkolenia kompetencyjne dla wolontariuszy. Celem organizacji Gdańskiego Tygodnia Wolontariatu jest promowanie idei oraz integracja całego środowiska wolontariuszy.

Rok 2017 to także rozwój Programu Wolontariatu Pracowniczego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku. Zgodnie z założeniem programu rozwijamy trzy główne kierunki działania w postaci: wolontariatu akcyjnego (zbiórki, wspólne akcje na rzecz organizacji i mieszkańców), wolontariatu kompetencyjnego (nauka tańca seniorów w domu sąsiedzkim) oraz Baza Ofert (zachęcamy do aktywności poza pracą i działania jako wolontariusz). Program Wolontariatu Pracowniczego Urzędu Miejskiego w Gdańsku ma na celu wspieranie i rozwój aktywności obywatelskiej pracowników poprzez pomaganie innym, włączanie się z zaangażowaniem w życie społeczne Miasta oraz promowanie postaw prospołecznych. Program dzięki licznym wielokierunkowym działaniom przyczynia się do integracji, współpracy między sektorowej, tworzenia kapitału społecznego oraz sieci powiązań z partnerami i podmiotami działającymi w różnych obszarach tkanki miejskiej. Partnerem Urzędu w tym programie jest Regionalne Centrum Wolontariatu.

IV.4. Gdańskie Fundusze

Gdański Fundusz Młodzieżowy - jego głównym celem jest aktywizacja młodych ludzi mieszkających w Gdańsku, działających zarówno w grupach nieformalnych, jak i organizacjach pozarządowych. Młodzi ludzie (13-24 lata) mieli możliwość urzeczywistnić własne pomysły, które najczęściej były odpowiedzią na potrzeby wybranego przez nich środowiska, jednocześnie zwiększali własną aktywność wobec środowiska lokalnego. Ponadto, realizowane pomysły były odzwierciedleniem ich pasji. Pośrednio, dzięki Funduszowi wsparto organizacje pozarządowe w formie szkolenia merytorycznego z przygotowywania i realizacji projektu. W ramach funduszu stworzono zasady przyznawania dofinansowania inicjatywom przygotowanym i realizowanym przez młodzież na rzecz młodzieży lub lokalnych społeczności, wyłoniono najlepsze inicjatywy oraz zapewniono im obsługę finansową i administracyjną. W 2017 roku odbyły się nabory wniosków, w którym dofinansowano 103 projekty, z czego 16 z dotacji Miasta Gdańska a pozostałe ze środków własnych operatora. Wysokość dofinansowania na projekt wynosiła 500zł. 412 zaangażowanych w projektach osób skierowało swe działania do 5000 odbiorców. Bezpośrednim realizatorem Funduszu było Stowarzyszenie „Morena”. Kwota dotacji wyniosła 30 000 zł, natomiast wkład organizacji wyniósł 55 960 zł.

Od czterech lat gdańscy seniorzy - osoby w wieku powyżej 60. roku życia mogą aktywnie uczestniczyć w życiu społeczności, kreatywnie planować swoje działania, rozwijając swoje dotychczasowe pasje albo poszukując nowych, uzyskując na ich realizację dofinansowanie do wysokości 500 zł w ramach **Gdańskiego Funduszu Senioralnego**. Projekt oferuje nie tylko dofinansowanie pomysłu, ale także udział w szkoleniu dotyczącym realizowania inicjatyw, pomoc i doradztwo przy realizacji pomysłu oraz spotkania integracyjne dla autorów pomysłów. Wybór aktywności jest nieograniczony, a podstawą złożenia wniosku jest zebranie minimum pięciu pomysłodawców, którzy podpiszą wniosek zawierający opis planowanego przedsięwzięcia. W 2017 roku wpłynęły 72 inicjatywy senioralne, a dofinansowanych zostało 31 z nich o łącznej wartości 25 000 zł. Celem Funduszu było dofinansowanie pomysłów zaproponowanych przez seniorów, musiały być one nakierowane na aktywizację i integrację środowiska oraz wpływać na poprawę jakości życia seniorów. Projekt prowadziło Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku w ramach dotacji Miasta Gdańska na zadanie Gdański Fundusz Senioralny.

W 2017 roku Miasto Gdańsk uruchomiło pilotaż **Funduszu „INNaczej”**, który służy finansowaniu innowacyjnych inicjatyw, pomagających rozwiązać rzeczywiste problemy na poziomie dzielnicy lub całego Gdańska, w sposób inny niż robiono to dotychczas. W ramach działań funduszu, potencjalni innowatorzy lub grupy innowatorów mogą liczyć na różnorodną pomoc, merytoryczną, infrastrukturalną i finansową.

W drodze konkursu wyłoniono partnerstwo międzysektorowe, które pełniło rolę operatora funduszu, w jego skład wchodziła Fundacja Gdańska z partnerem biznesowym z Funduszem AlfaBeat.

Pilotażowa edycja konkursu zawierała dwa komponenty: MIKRO o zasięgu dzielnicowym - Dolnego Miasta oraz MAKRO o zasięgu ogólnomiejskim.

W pilotażu wpłynęło 30 wniosków, z czego wsparcie merytoryczne uzyskało 13 przedsięwzięć, a finansowe 6, budżet funduszu opiewał na 40 000 zł. W ramach pilotażu opartego o markę INNaczej przeprowadzono 3 innowacyjne mixery (spotkania innowatorów z mentorami), w których prezentowano łącznie 20 innowacyjnych inicjatyw.

Rok 2017 był kolejnym rokiem realizacji projektu **„Otwarty IKM”** skierowanego do organizacji pozarządowych, mieszkańców Gdańska i Metropolii, aktywistów, animatorów kultury i grup nieformalnych, dzięki któremu każdy może zrealizować swój pomysł na działanie kulturalne, społeczno - kulturalne czy edukacyjne w sieni Instytutu Kultury Miejskiej. IKM zapewnia wsparcie merytoryczne pracowników instytucji oraz, w razie potrzeby, finansowe w wysokości do 500 zł na jedną inicjatywę.

Od stycznia do grudnia 2017 roku Organizatorzy z Gdańska i metropolii znaleźli w Instytucie Kultury Miejskiej miejsce dla swoich 84 projektów i pomoc w ich realizacji. W tym okresie zrealizowano: spotkania podróżnicze, o sztuce, filozofii, ekologii, warsztaty dla dzieci, dorosłych, seniorów, pokazy filmowe, koncerty i działania performatywne. Wykonawcami tych przedsięwzięć były organizacje trzeciego sektora, takie jak: Fundacja „Instytut Globalnej Odpowiedzialności”, Stowarzyszenie Instytut Czasu, Fundacja „Piękne Drzewo”, Pracownia Inicjatyw Społecznych „DYM”, Stowarzyszenie Dobrych Wiadomości, Fundacja Kultury Przestrzeni „Zobaczyć na nowo”, Stowarzyszenie „PROM*Kultura, Fundacja trzy czte ry!, Fundacja im. Helen Keller, Fundacja Pomysłodalia, Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Pomorska Jednostka Towarzystwa Pomocy Głuchoniewidomym a także osoby indywidualne.

Gdański Fundusz Senioralny

- 10 edycja odbędzie się w 2018 roku,
 - do tej pory zrealizowano blisko 300 inicjatyw, które tworzyło ponad 1 400 seniorów dla 5 000 odbiorców.
1. Fundusz pozwala aktywizować nieformalne grupy osób dojrzałych i seniorów do działań na rzecz swojego środowiska.
 2. Zajęcia kulturalne, sportowe, wycieczki, spotkania tematyczne.

Program Edukacji Obywatelskiej

- przewodnik po samorządzie terytorialnym,
- aktywator obywatelski,
- zespoły dialogu i partycypacyjna budowa programów w obszarze społecznym,
- spotkania z mieszkańcami,
- lekcje w Radzie Miasta,
- lekcje z Prezydentem.

Wolontariat Miasta Gdańska

Dla 75,3% gdańszczan wolontariat jest ważną formą aktywności społecznej – Barometr, 2016

- corocznie ponad 4 000 zaangażowanych wolontariuszy w różnych obszarach działań,
- silna, rozpoznawalna marka Wolontariat Miasta Gdańska – to partnerstwo na rzecz rozwoju wolontariatu,
- Gdański Tydzień Wolontariatu,
- wspólna strona **wolontariatgdansk.pl**,
- 5 nowych lokalnych centrów wolontariatu: na Oruni, w Nowym Porcie, Biskupiej Górze, Dolnym Mieście, Stogach i Przeróbce,
- Wolontariat Pracowniczy w Urzędzie Miejskim w Gdańsku na rzecz gdańszczan,
- Regionalne Centrum Wolontariatu.

Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Rad Dzielnic/Miejski Zespół ds. Rad Dzielnic

- dodatkowe wsparcie w funkcjonowaniu Rad Dzielnic,
- obsługa inicjatyw dzielnicowych,
- szkolenia dla radnych dzielnicowych.

ROZDZIAŁ V. KOMUNIKACJA I PROMOCJA

Miasta Gdańsk aktywnie włącza się w promocję działających na rzecz mieszkańców organizacji poprzez stałe informowanie o inicjatywach, wydarzeniach, ważnych liderach czy systemie wsparcia realizowanym przez organizacje. Ponadto, strony internetowe Miasta były otwarte na umieszczanie informacji dla i o organizacjach.

V.1. Podaruj 1% swojego podatku Gdańskim Organizacjom Pożytku Publicznego

Podaruj **1%** swojego podatku

GDAŃSKIM

ORGANIZACJOM POŻYTKU PUBLICZNEGO

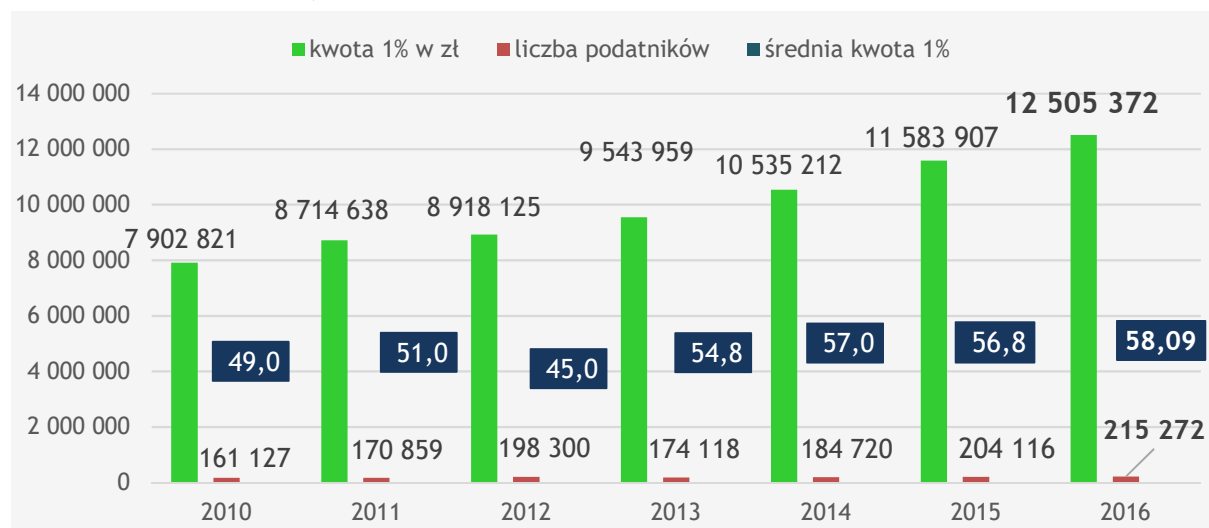
WSPÓLNIE MOŻEMY POMÓC

Jak co roku Miasto Gdańsk prowadziło kampanię promocyjną Podaruj 1% swojego podatku Gdańskim Organizacjom Pożytku Publicznego, której celem było zachęcenie gdańszczan do przekazania swojego 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w rocznym sprawozdaniu z osiągniętych dochodów

w roku poprzednim na rzecz organizacji pożytku publicznego działających na rzecz mieszkańców Gdańska. W ramach kampanii udostępniano informację na stronach gdansk.pl, w mediach społecznościowych, informowano poprzez plakaty rozwieszane w wielu miejscach, w tym w citylight'ach na przystankach komunikacji miejskiej. Współpracowano z rozgłośnią radiową Radio Plus oraz gazetą Dziennikiem Bałtyckim, gdzie przedstawiano działalność organizacji.

Wykres nr 16. 1% podatku dochodowego przekazanego w Gdańsku w latach 2010 - 2016
(Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku na podstawie danych z Izby Skarbowej w Gdańsku).

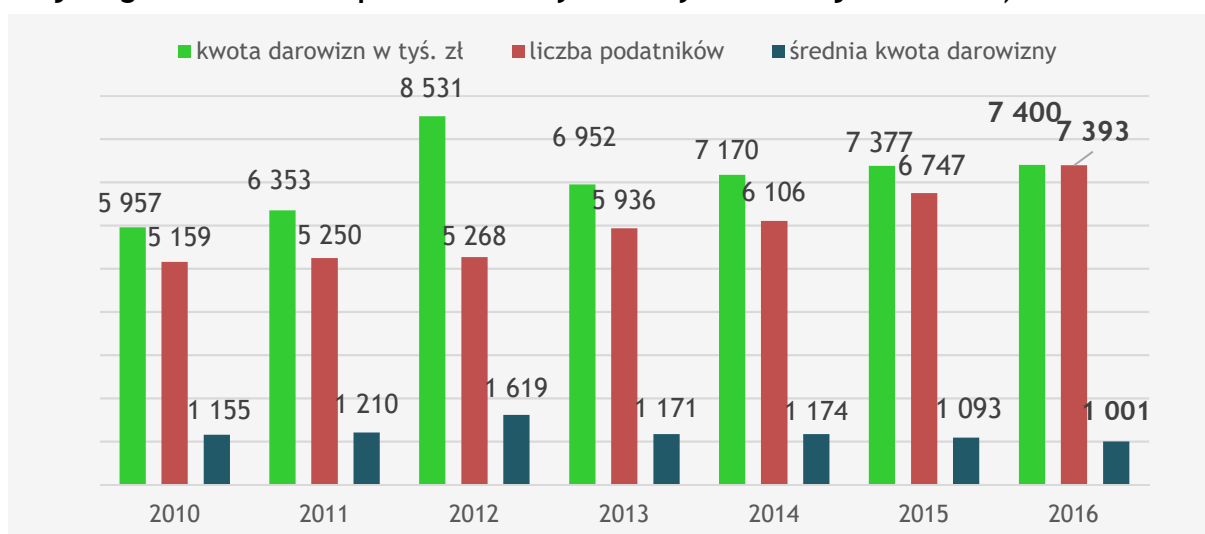

W momencie sporządzenia sprawozdania, aktualnie były znane dane za 2016 rok. W 2016 roku do otrzymania środków uprawnionych było 208 organizacji posiadających status organizacji pożytku publicznego. Z dostępnych danych w zakresie rozliczenia 2016 roku podatnicy z terenu Gdańska przekazali organizacjom 12 505 372 zł, co stanowiło 87,8% możliwej kwoty do przekazania. Na uwagę zasługuje fakt, iż w porównaniu z rokiem poprzednim kolejny rok kwota przekazanego podatku wzrosła prawie o 8% (tj. 7,95% z 11 583 907 zł). Nie mniej budowanie świadomości wśród mieszkańców o znaczeniu 1% oraz kontynuowanie kampanii promocyjnej Podaruj 1% swojego podatku Gdańskim Organizacjom Pożytku Publicznego, wydaje się nadal zasadne.

V.2. Darowizny

Kwota darowizn stanowiących odliczenia od dochodu, które nie wchodzą w zakres 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego znana jest za rok 2016, i wyniosła w 7 400 784,00 zł i była wyższa zaledwie o 0,3% od kwoty w roku poprzednim. Nie mniej, utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby podatników udzielających darowizn, o 9,6% do 7393 osób w porównaniu z 2015 rokiem. Wysokość średniej kwoty darowizny przekazanej przez podatnika była najniższa w prezentowanym okresie i wyniosła 1 001 zł (dla porównania w 2015: 1093 zł).

Wykres nr 17. Darowizny w Gdańsku w latach 2010 - 2016 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku na podstawie danych z Izby Skarbowej w Gdańsku).

V.3. gdansk.pl

Jednym z narzędzi przekazywania informacji i promocji działań sektora pozarządowego w 2017 roku była strona internetowa www.gdansk.pl w zakładce Organizacje pozarządowe. Aktualny adres to: <http://www.gdansk.pl/puls-miasta#organizacje>. Zakładka redagowana była przez pracowników Referatu Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego i zawierała informacje o otwartych konkursach ofert wraz z całą procedurą prowadzoną przez wydziały oraz jednostki organizacyjne Miasta, programach współpracy, sprawozdaniach z ich realizacji, a także pozostałych istotnych informacjach z zakresu współpracy sektora publicznego ze społecznym. Publikowano w nim również wiele informacji o aktualnych inicjatywach organizacji pozarządowych, co sprzyjało ich promocji.

Portal poddawany był stałym zmianom dostosowującym go do aktualnych potrzeb - obecnie na pierwszej stronie znajduje się wiele tematów społecznych i działań organizacji pozarządowych na terenie Miasta. Na stronie publikowane są również protokoły z posiedzeń Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w zakładce <http://bip.gdansk.pl/prezydent-miasta/gdanskie-rady/Gdanska-Rada-Dzialalnosci-Pozytku-Publicznego,a,2655>. Serwisem wzmacniającym przekaz w portalu społecznościowym jest profil 'Jestem z Gdańska. Rozwijam się': www.facebook.com/zGdanska/

Organizacje posiadały możliwość szerszego przedstawienia swoich projektów - szczególnie zasługujących na uwagę poprzez umieszczenie ich w dedykowanej zakładce Projekty gdańskich NGO na stronie internetowej Miasta. Projekty obejmują wiele obszarów m.in. inicjatywy społeczne, w tym inicjatywy seniorów, edukację, wydarzenia kulturalne, projekty na rzecz środowiska naturalnego, które były szczególnie ciekawe lub społecznie pożyteczne. Przedstawiane dobre praktyki mogą stać się inspiracją dla innych organizacji pozarządowych.

V.4. Mailing oraz newsletter

Celem poprawienia efektywności docierania rozpowszechnianych za pomocą mailingu informacyjnego stosuje się Newsletter Gdańskich NGO.

Organizacje przesyłają informacje o organizowanych przez siebie wydarzeniach na dedykowany adres e-mail: ngo-info@gdansk.gda.pl. Z przesłanych wiadomości tworzony jest cotygodniowy Newsletter, rozsyłany do kilkuset organizacji pozarządowych zarejestrowanych w bazie organizacji prowadzonej przez Urząd oraz bezpośredni zapisanych do bazy mailingowej za pomocą strony gdansk.pl (stan na 31 grudnia 2017 roku - 705 aktywnych rekordów). Priorytetowe informacje rozsyłane są jako pojedyncze wiadomości. Obszary tematyczne zawierane w newsletterze:

- ✓ wydarzenia kulturalne,
- ✓ szkolenia i warsztaty z różnych obszarów,
- ✓ prelekcje i wydarzenia edukacyjno - historyczne,
- ✓ informacje o projektach europejskich przeznaczonych dla organizacji pozarządowych,
- ✓ informacje o konkursach grantowych ogłaszanych przez inne jednostki administracji publicznej np. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Pomorski Urząd Wojewódzki,
- ✓ promocja wolontariatu,
- ✓ wydarzenia z zakresu profilaktyki zdrowotnej.

Oprócz promocji działań samych organizacji pozarządowych, w przesyłanych wiadomościach informowano także o:

- ✓ wydarzeniach, których głównym organizatorem było Miasto Gdańsk,
- ✓ otwartych konkursach ofert ogłaszanych przez Prezydenta Miasta.

V.5. Nagroda Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego

Co roku organizowana jest Gala Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego. Nagroda wręczana jest w trzech kategoriach: dla Gdańskiej Organizacji Pozarządowej Roku, Nagrody Gdańskiego Darczyńcy Roku oraz Gdańskiego Społecznika Roku.

Nagrody przyznawane są za znaczące osiągnięcia na rzecz Gdańska i jego mieszkańców oraz rozwoju sektora organizacji pozarządowych, za udzielanie wsparcia finansowo-rzeczowego potrzebującym mieszkańcom Miasta oraz za zaangażowanie w działalność społeczną, jak również przyczynianie się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Nagrody są formą promocji oraz docenienia społecznych działań organizacji pozarządowych i mieszkańców Miasta. W roku 2016 w ramach kategorii Gdańskiego Społecznika Roku, utworzono nowe wyróżnienie dla Młodzieżowego Społecznika Roku.

W 2017 roku Nagrodą Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego uhonorowano organizacje oraz osoby fizyczne za osiągnięcia w 2016 roku. Laureatem nagrody głównej w kategorii **Organizacja Pozarządowa Roku 2016** została **Fundacja Hospicyjna** za bardzo ważną wieloaspektową działalność, dotyczącą nie tylko opieki nad chorymi terminalnie, ale też wspieranie rodzin i osób najbliższych chorych, udzielanie wsparcia psychologicznego, odrębne wspieranie dzieci, tracących rodziców („Stonik Tumbo pomaga”), niestandardowość działań, zaangażowanie pracowników i wolontariuszy organizacji.

Wyróżnieniem w kategorii Organizacja Pozarządowa Roku 2016 uhonorowano **Stowarzyszenie „Opowiadacze Historii Dolnego Miasta w Gdańsku”** za bardzo ciekawe działania promujące historię dzielnicy oraz **Stowarzyszenie „Nasze Siedlce”** za długoletnie działanie za wieloma zrealizowanymi projektami, różnorodne dokonania na przestrzeni lat, nie tylko w ostatnim roku, działania w dzielnicy, która nie jest objęta programami rewitalizacyjnymi.

W 2017 roku laureatem Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska im. Lecha Bądkowskiego w kategorii **Darczyńca Roku** został pan **Wojciech Majewski** za przekazanie w 2015 roku niebagatelnej kwoty 250 000 zł, na rzecz Fundacji Hospicyjnej, prowadzącej Hospicjum im. ks. E. Dutkiewicza SAC.

Laureatem Nagrody w kategorii **Społecznika Roku 2016** wybrano panią **Iwonę Karpińską** za zaangażowanie w życie społeczne dzielnicy Osowa jako pomysłodawczyni, inicjatorka i koordynatorka lokalnej inicjatywy pod nazwą „Osowski Okrągły Stół”.

Laureatem wyróżnienia w Kategorii **Gdańskiego Społecznika Roku - Młodzieżowego Społecznika Roku** został pan **Filip Górski** za aktywność społeczną i zaangażowanie w wiele wydarzeń i przedsięwzięć, prowadzenie wielu projektów kulturalnych m.in. filmowych, wysokie zaangażowanie, oraz zarażanie innych swoją pasją.

Organizacja Gali została zlecona Fundacji Gdańskiej. Na realizację zadania Miasto przeznaczyło kwotę 36 900 zł. Fundacja Gdańska zrealizowała w ramach Gali wręczenia

nagród wykład Jakuba Wygnańskiego oraz debatę pt.: „Trzeci sektor w burzliwych czasach. Czas próby.”

V.6. Patronat honorowy Prezydenta Miasta Gdańska

Jako element promocyjny w roku 2017 Prezydent Miasta Gdańska przyznawał patronaty honorowe dla działań podejmowanych zarówno przez lokalne organizacje pozarządowe jak i krajowe, realizujące działania na poziomie Miasta. Były to wydarzenia typu: festyny, konkursy, szkolenia, warsztaty, wydarzenia sportowe, sympozja, konferencje, targi, konkursy, szkolenia, warsztaty, akcje i inne. Łącznie spośród 392 złożonych wniosków, przyznano 344 patronatów, w tym podmiotom działającym w sferze pożytku publicznego.

ROZDZIAŁ VI. PODSUMOWANIE, WYZWANIA NA PRZYSZŁOŚĆ

VI.1. Wnioski

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest uznawana za szczególnie ważną w Gdańsku. Odbyna się ona w sferze finansowej, jak i pozafinansowej w różnorodnej formie. III sektor traktowany jest jako równorzędny partner w dostarczaniu usług, przede wszystkim społecznych oraz zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Gdańska w sferze działalności pożytku publicznego, która jest działalnością społecznie użyteczną, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Według dostępnych danych liczba organizacji na terenie Gdańska wzrastała w ostatnich latach, osiągając liczbę 2 286 fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych (Główny Urząd Statystyczny).

Podkreślić trzeba doświadczenie i szeroką wiedzę specjalistyczną członków i przedstawicieli organizacji, do której samorząd często się odwołuje. Organizacje zapraszane są do konsultowania aktów prawa miejscowego oraz innych dokumentów strategicznych i programowych Miasta. Biorą udział w wypracowywaniu zasad realizacji przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia działania organizacji i ich celów statutowych oraz ich beneficjentów. Na uwagę zasługuje również powołanie dwóch Rad przy Prezydencie Miasta Gdańska - Rady Imigrantów i Imigrantek oraz Rady ds. Równego Traktowania, w których składzie są przedstawiciele organizacji.

Kluczową rolę we współtworzeniu polityk publicznych przy udziale organizacji pozarządowych pełni społeczna Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, która jest połączonym forum sektora publicznego oraz społecznego o charakterze inicjatywnym i doradczo-opiniującym w zakresie pożytku publicznego.

Miasto Gdańsk zapraszało do zawierania partnerstw w ramach planowanych projektów własnych, jak i przyjmowało zaproszenia do projektów inicjowanych przez organizacje, kontynuowało też współpracę w realizowanych przedsięwzięciach. Były to m.in. projekty Boosting Social Innovation, oraz „CHANGE! - społeczne planowanie usług publicznych” realizowane w ramach programu URBACT III (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego), Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej - komponent aktywnej integracji oraz Metropolitalny System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej - komponent usług społecznych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na terenie Gdańska, GPS - Gotowość, Praca, Samodzielność oraz Gdański model deinstytucjonalizacji usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz projekt współorganizacji XXV Światowego Jamboree Skautowego Polska 2023.

W zakresie współpracy finansowej w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego oraz ustawy o zdrowiu publicznym kwota przekazywanych dotacji systematycznie rośnie - w 2017 roku 47 932 264 zł, natomiast w 2018 roku jest ona jeszcze wyższa 54 708 399,00 zł.

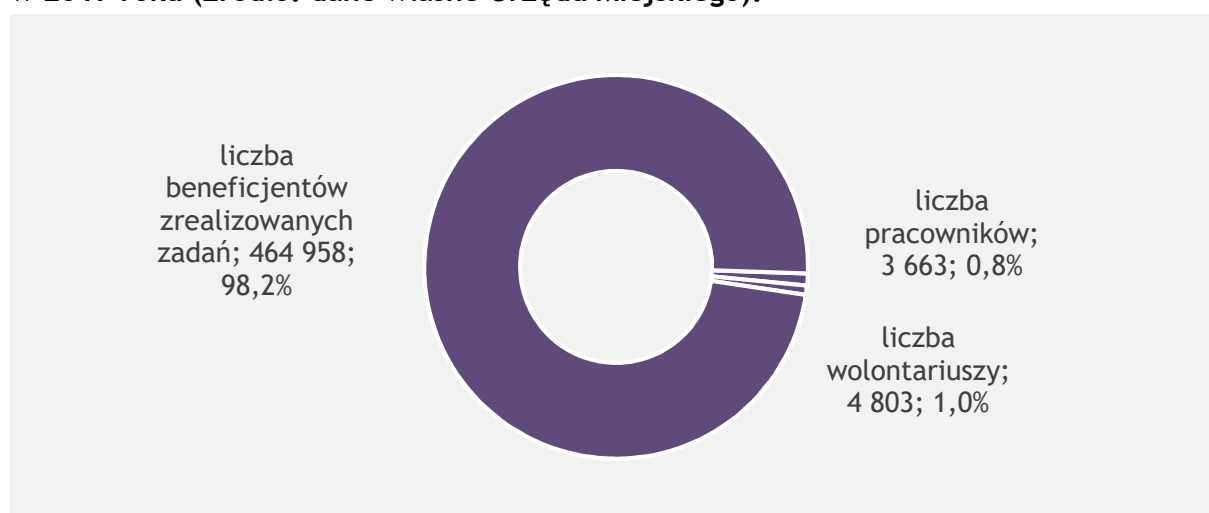
Ta tendencja pokazuje stosunek Miasta do III sektora - przekazywania realizacji zadań organizacjom doświadczonym i przygotowanym do zapewnienia najwyższej jakości. W konsekwencji, obserwuje się również wzrost w liczbie umów i przyznanych kwot

w trybie art. 19a ustawy. Wzrosła również średnia kwota środków przekazywanych organizacjom na jednego mieszkańca do 103,24 zł (2016 - 87 zł).

Realizując zadania publiczne na rzecz mieszkańców Gdańska organizacje pozarządowe zaangażowały w realizację zadań wkład własny wyższy aż o 21% w stosunku do roku poprzedniego wynosząc 5 344 017,00 zł.

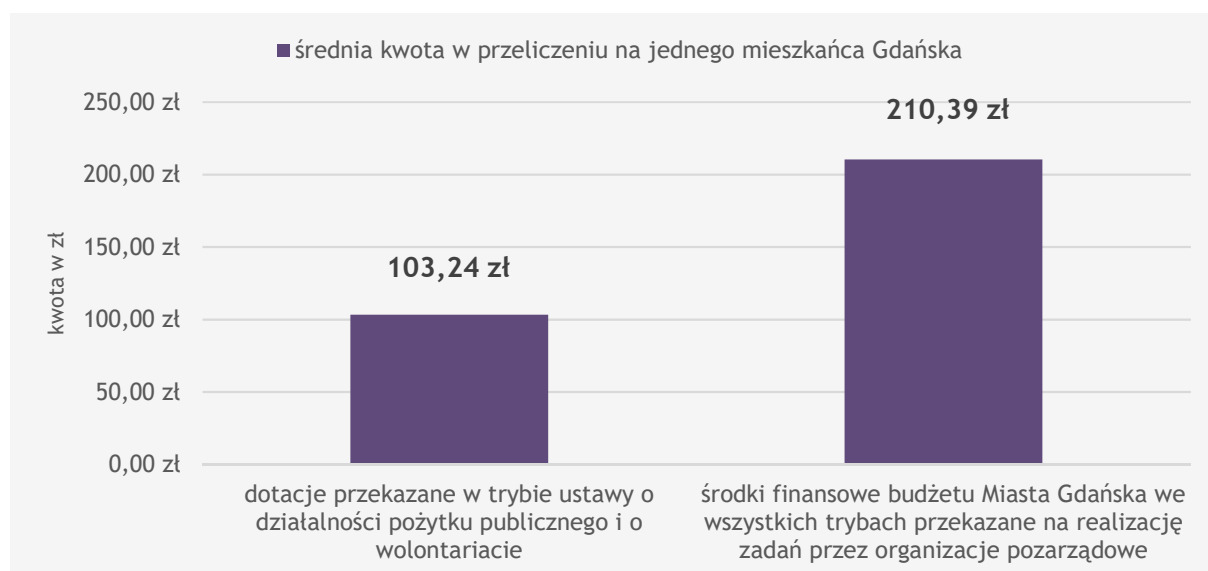
Tendencję wzrostową obserwuje się również w liczbie beneficjentów zadań, wolontariuszy i pracowników, na przykład w wolontariat zaangażowało się w ubiegłym roku o 1854 osób więcej.

Wykres nr 18. Liczba beneficjentów zadań, wolontariuszy i pracowników zaangażowanych w zadania realizowane przez organizacje pozarządowe w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Organizacje realizowały zadania publiczne wykorzystując środki finansowe w wysokości **49 742 429,37 zł** przekazane w innych trybach tj. w ramach subwencji oświatowej, ustawy o sporcie, ustawy Prawo zamówień publicznych, zlecania zadań i udzielania dotacji na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Wykres nr 19. Średnia kwota w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gdańska przekazana na realizację zadań przez organizacje pozarządowe w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).

Obszary współpracy z partnerami społecznymi podlegały w 2017 roku ciągłemu rozwojowi i udoskonalaniu. Zarówno w trakcie realizacji zadań, jak i na etapie sprawozdawczym badano bieżące potrzeby beneficjentów, analizowano słuszność założonych kierunków i celów, pracowano nad poprawą przejrzystości działań czy zwiększeniem ich skuteczności oraz efektywności.

Sukcesami współpracy w roku sprawozdawczym były niewątpliwie:

szeroka platforma współpracy
w zakresie tworzenia
i wdrażania polityk publicznych
(POISIAO, GSRPS, MWII,
BEiWOZ)

rozwój wolontariatu,
angażujący seniorów,
zorganizowanie II
Gdańskiego Tygodnia
Wolontariatu

systematyczny wzrost
zakresu współpracy (nowe
zadania, większa alokacja)

przygotowanie koncepcji
inkubatora/akceleratora
inicjatyw obywatelskich
"Social/Solidarity Hub"

wykreowanie marki
INNaczej dla akceleracji
innowacji społecznych

realizacja w partnerstwie
z organizacjami projektów
finansowanych ze
środków UE (URBACT III,
ZIT, RPO Edukacja)

realizacja programu
społecznego dla Wyspy
Sobieszewskiej i
prowadzenie kompleksowej
informacji turystycznej

Gdańskie Dni Sąsiadów

Współpraca przy realizacji
programu „Solidarność
Codziennie” i „Gdańskiej Szkoły
Solidarności Codziennie”
Europejskiego Centrum
Solidarności

rozwój sieci domów
i klubów sąsiedzkich

współpraca ze
środowiskiem kibiców oraz
promowanie pozytywnych
wzorców kibicowania –
projekt „Kibice Razem”

wzrost aktywności NGO
w dzielnicach

wzrost efektywności
współpracy samorządu
z organizacjami
pozarządowymi

zwiększenie zaangażowania
seniorów i osób
niepełnosprawnych w życie
lokalnej społeczności

wdrożenie systemu
informatycznego
aplikowania i
sprawozdania realizacji
zadań zleconych (granty
online) w WRS i MOPR

Gdańskie Fundusze:
młodzieżowy
senioralny
innowacji społecznych

Newsletter dla NGO

Uruchomienie Centrum
Bezpieczeństwa
Ekonomicznego i Wsparcia
Osób Zadłużonych

VI.2. Autoewaluacja Programu

Zgodnie z § 14 Programu Współpracy na 2017 rok jego realizacja poddana została autoewaluacji przeprowadzonej przez Wydział Rozwoju Społecznego, Referat Współpracy Lokalnej i Innowacji Społecznych we współpracy z Gdańską Radą Organizacji Pozarządowych. Proces oceny ukierunkowanej na sformułowanie rekomendacji opierał się na wywiadach grupowych i kwestionariuszach, przeprowadzonych z przedstawicielami organizacji pozarządowych (w tym GROP) oraz pracownikami Urzędu Miasta Gdańska. Dopelnieniem badania była ankieta on-line skierowana do przedstawicieli organizacji. Celem autoewaluacji Programu była ocena stopnia wpływu programu na rozwój lokalnej współpracy. Wnioski wypracowane podczas dyskusji oraz wynikające z ankiet, są następujące:

- ✓ rozwój trzeciego sektora w Gdańsku generuje potrzebę wspierania organizacji na różnym etapie ich rozwoju. Finansowanie działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo i informacyjnie organizacje, wydaje się oczywiste, przy czym aktualna jest potrzeba poprawy funkcjonowania systemu wsparcia organizacji pozarządowych od samego początku - jeszcze przed rejestracją. Konieczne jest zbadanie kwestii braku zainteresowania ze strony organizacji nowymi zadaniami, finansowanymi w otwartych konkursach ofert. Mogłoby się to odbyć w ramach ewaluacji Centrum Organizacji Pozarządowych.
- ✓ obserwuje się bardzo mało projektów partnerskich, natomiast nie do końca znane są powody takich wyborów przez organizację, a co więcej nie wzmacnia np. młodszych podmiotów do zdobywania doświadczenia. Rekomendację podpowiadają anonimowe wypowiedzi w ankiecie on-line:

„W praktyce jest tak, że każdy skupiając się na swojej działce, współpracuje stale z jedną, dwoma takimi organizacjami, nie mając żadnej styczności z pozostałymi. Może warto częściej i intensywniej miksować środowiska aby wzajemnie czerpały od siebie, inspirowały, uczyły i wypracowywały wspólne nowe projekty.”

[Co Pan/Pani rekomenduje?] „Chyba wspieranie budowania partnerstw, bo organizacje np. w naszym okręgu kielecko współpracują i za często rywalizują z sobą - w końcu walczą o te same środki i tych samych beneficjentów.”

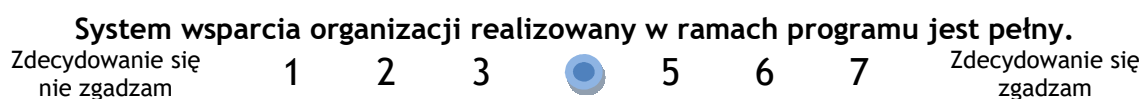
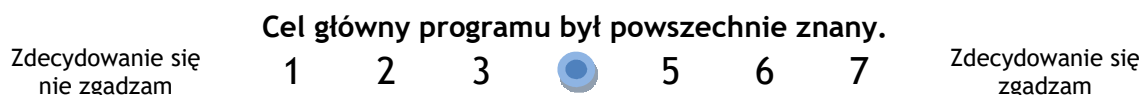
- ✓ Aspektem powiązanim z obserwacją opisaną powyżej, jest monopolizacja beneficjentów grantów miejskich w obszarze sportu, profilaktyki zdrowotnej, wsparcia imigrantów, bezpieczeństwa przestrzeni publicznej, projektów młodzieżowych. Rekomenduje się szkolenia specjalistyczne w tym zakresie, aby wzmocnić kompetencje przedstawicielom organizacji, aspirujących o granty w powyższych tematach.
- ✓ Kolejnym wnioskiem jest podkreślenie znaczenia animacji lokalnej, stymulowanej przez ostatni rok przez projekt Urbact Chanège, który wpływa na podniesienie jakości działania funkcjonujących centrów lokalnych: klubów i domów sąsiedzkich. W dalszym ciągu priorytetem powinno być animowanie grup lokalnych, zwiększanie prowadzonych inicjatyw lokalnych, niekoniecznie sformalizowanych lub dążących do sformalizowania

swojej organizacji. Dużą, pozytywną rolę respondenci przypisują ofercie projektu Solidarność Codziennie Europejskiego Centrum Solidarności.

- ✓ Podnoszono kwestię komunikowania przez Urząd informacji wyników oceny merytorycznej wniosków - nie wszystkie jednostki ogłaszające konkurs udzielają takiej informacji. Pojawił się postulat, że nawet najlepsze szkolenie nie da tyle co informacja dlaczego projekt został nisko oceniony. Rekomenduje się ponadto w tym zakresie stworzenie katalogu kosztów niekwalifikowalnych.
- ✓ Z punktu widzenia zapytań organizacji o wsparcie szkoleniowe, w 2017 roku największym wyzwaniem było zastosowanie aplikacji Witkac: temu dedykowane były spotkania indywidualne, szkolenia, spotkania informacyjne towarzyszące otwarciu konkursu ofert.
- ✓ Respondenci autoewaluacji postulują potrzebę ustanowienia taryfikatora wynagrodzeń: w podziale na pracę eksperta, wolontariusza, pracownika obsługi. Przykładem dobrej praktyki są regulaminy funduszy ASOS i FIO.
- ✓ Zgłoszono ponadto potrzebę stworzenia na potrzeby rozpatrywania wniosków o tzw. małe granty - bazę małych grantów przyznanych w danym roku kalendarzowym.
- ✓ Uczestnicy autoewaluacji dostrzegają pojawiające się oferty, które realnie angażują mieszkańców. Przykładem na to są projekty finansowane w ramach Funduszu Sąsiedzkiego, Młodzieżowego, Senioralnego, przy czym wymagana jest skuteczniejsza promocja możliwości Funduszu wśród młodzieży i organizacji pracujących z tą grupą oddolnie m.in. streetworkingiem.

Podsumowując rok współpracy, wyzwania, które sformułowano na nadchodzące lata dotyczą: usystematyzowania systemu wspierania organizacji, polepszenia efektywności komunikacji oraz kontynuowania działań wspierających lokalne społeczności.

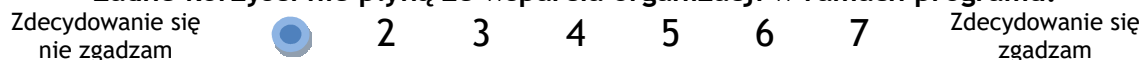
Uczestnicy spotkania autoewaluacyjnego wypełnili ankiety odnoszące się do celu Programu. Uśrednione wyniki udzielonych odpowiedzi na skali od 1 do 7, gdzie umieszczenie odpowiedzi bliżej „1” oznaczało „Zdecydowanie się nie zgadzam”, na drugim końcu kontinuum był „7” znaczące „Zdecydowanie się zgadzam”. Wyniki w formie graficznej przedstawione są poniżej.

System wsparcia organizacji realizowany w ramach programu jest efektywny.

Żadne korzyści nie płyną ze wsparcia organizacji w ramach programu.

Organizacje nie czują się współodpowiedzialne za kreowanie aktywności mieszkańców.

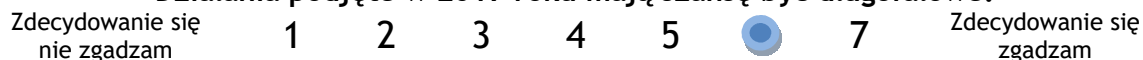
Metody działania organizacji pozarządowych w zakresie kreowania aktywności i współodpowiedzialności mieszkańców były bardzo skuteczne.

Metody działania organizacji pozarządowych w zakresie kreowania aktywności i współodpowiedzialności mieszkańców uwzględniały ich charakterystykę społeczno-demograficzną.

Działania podjęte w 2017 roku mają szansę być długofalowe.

Gdańsk jako miasto wolności i zarodka budowania odpowiedzialności wpływa na samych mieszkańców.

Jak pokazują średnie wyniki dla większości stwierdzeń opinie ankietowanych znajdują się w połowie skali. Na uwagę zasługuje fakt, że ocena na podstawie przedmiotowej ankiety nie uległa diametralnym zmianom w stosunku do roku 2016. Zasadnym wydaje się podjęcie starań mających na celu wzrost świadomości organizacji na temat celu współpracy oraz podniesienie jakości działań organizacji pozarządowych w zakresie kreowania aktywności i współodpowiedzialności mieszkańców.

VI.3. Wyzwania

Samorząd Miasta Gdańsk stoi przed kolejnymi wyzwaniami, jakie zarysowały się w ostatnich latach na polu współpracy z organizacjami pozarządowymi:

wdrożenie systemu informatycznego aplikowania i sprawozdawania realizacji zadań zleconych we wszystkich komórkach UMG

Rozwój domów i klubów sąsiedzkich w spójny system współpracy w sieci

wdrożenie inicjatywy lokalnej

specjalizacja usług wspierających organizacje (m.in. księgowość, coaching)

zróżnicowanie systemu wsparcia organizacji pod kątem ich dojrzałości

Rozwinięcie systemu wieloletniego kontraktowania oraz regrantingu

mapowanie sieci współpracy i usług społecznych

rozwijanie partnerstw na poziomie lokalnym i ponadlokalnym

rozwój ekonomii społecznej i ekonomizacja trzeciego sektora

Wzmacnianie otoczenia innowacji społecznych

doskonalenie przepływu informacji między sektorami

angażowanie organizacji do integrowania osób i grup zagrożonych wykluczeniem w społecznościach lokalnych

SPIS TABEL I WYKRESÓW

- Wykres nr 1. Liczba fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS).
- Wykres nr 2. Udział procentowy zarejestrowanych podmiotów działających w sektorze pożytku publicznego w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku).
- Wykres nr 3. Organizacje pożytku publicznego w Gdańsku w latach 2012 - 2017 (Źródło: dane pozyskane przez Urząd Miejski w Gdańsku).
- Wykres nr 4. Wydatki ogółem w ramach wszystkich trybów Ustawy o działalności pożytku publicznego w latach 2016 - 2017 (Źródło: dane pozyskane przez Urząd Miejski w Gdańsku).
- Wykres nr 5. Wartość środków przekazanych na realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert oraz umów zawartych w latach wcześniejszych w Gdańsku w latach 2006 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 6. Wartość środków przekazanych na dofinansowanie w trybie art. 19a w Gdańsku w latach 2013 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 7. Wartość środków wskazanych w Programie współpracy oraz środków przekazanych w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 8. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 9. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego i Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie).
- Wykres nr 10. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 11. Wartość przekazanych środków w obszarze w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego (...) w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 12. Udział procentowy środków finansowych przekazanych poza trybem ustawy o działalności pożytku publicznego (...) w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 13. Udział środków finansowych zaangażowanych w realizację zadań przez organizacje pozarządowe we wszystkich trybach w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 14. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 15. Wartość przekazanych środków w obszarze w Gdańsku w latach 2011 - 2017 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 16. 1% podatku dochodowego przekazanego w Gdańsku w latach 2010 - 2016 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku na podstawie danych z Izby Skarbowej w Gdańsku).
- Wykres nr 17. Darowizny w Gdańsku w latach 2010 - 2016 (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego w Gdańsku na podstawie danych z Izby Skarbowej w Gdańsku).
- Wykres nr 18. Liczba beneficjentów zadań, wolontariuszy i pracowników zaangażowanych w zadania realizowane przez organizacje pozarządowe w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Wykres nr 19. Średnia kwota w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gdańska przekazana na realizację zadań przez organizacje pozarządowe w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Tabela nr 1. Wartość środków przekazanych w ramach Programu współpracy w Gdańsku we wszystkich trybach w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Tabela nr 2. Wartość środków wnioskowanych i przekazanych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Tabela nr 3. Liczba umów i ofert złożonych w otwartych konkursach ofert w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).
- Tabela nr 4. Wskaźniki monitoringu celów szczegółowych Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w Gdańsku w 2017 roku (Źródło: dane własne Urzędu Miejskiego).